

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

78000 Banja Luka, Vuka Karadžića 4
Republika Srpska, BiH
Tel: +387(0)51/247-408
Faks: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izveštaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Javne zdravstvene ustanove Dom zdravlja Zvornik
za period 01.01.-31.12.2017. godine**

Broj: RV053-18

Banja Luka, 27.11.2018. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA.....	1
	Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA.....	5
	Izvještaj o reviziji usklađenosti	5
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	7
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	9
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	10
	1. Uvod	10
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja	10
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	10
	4. Nabavke	14
	5. Priprema i donošenje plana poslovanja i finansijskog plana.....	15
	6. Finansijski izvještaji.....	16
	6.1. Bilans uspjeha	16
	6.1.1. Prihodi.....	17
	6.1.2. Rashodi	19
	6.1.3. Finansijski rezultat.....	22
	6.2. Bilans stanja.....	22
	6.2.1. Aktiva.....	22
	6.2.2. Pasiva.....	26
	6.2.3. Vanbilansna evidencija.....	29
	6.3. Bilans novčanih tokova.....	29
	6.4. Vremenska neograničenost poslovanja.....	30
	6.5. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	30
	6.6. Napomene uz finansijske izvještaje	31

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Negativno mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Javne zdravstvene ustanove Dom zdravlja Zvornik koji obuhvataju: Bilans stanja – Izvještaj o finansijskom položaju, Bilans uspjeha – Izvještaj o ukupnom rezultatu u periodu, Bilans tokova gotovine – Izvještaj o tokovima gotovine i Izvještaj o promjenama na kapitalu sa stanjem na dan 31. decembar 2017. godine i za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, objašnjavajućih napomena i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, zbog značaja pitanja navedenih u pasusu Osnov za negativno mišljenje, finansijski izvještaji Javne zdravstvene ustanove Dom zdravlja Zvornik, ne prikazuju istinito i objektivno, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2017. godine, finansijsku uspješnost, tokove gotovine i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnov za negativno mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 1200 -1810. Naša odgovornost za provođenje revizije detaljnije je opisana u pasusu Odgovornost revizora. Reviziju smo proveli u skladu sa ISSAI 30 - Etičkim kodeksom, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše revizijsko mišljenje o finansijskom stanju imovine, obaveza i izvora.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. izvještaja:

Popis imovine i obaveza i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza nisu u potpunosti izvršeni u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza, jer nije izvršen popis cjelokupne imovine i obaveza, te tuđe imovine i mjenica datih kao sredstvo obezbjeđenja. Popis nije obezbijedio usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem u domenu nepokretnosti, potraživanja i obaveza.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.1. izvještaja:

Zbog pogrešne klasifikacije prihoda od prodaje učinaka u iznosu od 75.052 KM potcijenjeni su prihodi od: zakupnina (12.000 KM), subvencija za zapošljavanje pripravnika od Grada Zvornik (60.921 KM) i refundacije troškova od Opštine Osmaci (2.131 KM).

Prihodi od subvencija nisu alocirani na period na koji se odnose u iznosu od 20.064 KM, zbog čega su prihodi perioda precijenjeni, a rezultat prethodne godine potcijenjen za iznos od 19.316 KM, te prihodi i rezultat tekućeg prihoda potcijenjeni za iznos od 748 KM.

Donacije u opremi i inventaru nisu priznate u visini obračunate amortizacije donirane opreme, već u visini nabavne vrijednosti 97.917 KM, zbog čega su prihodi od donacija i

rezultat tekuće godine precijenjeni u iznosu od 68.049 KM, a potcijenjeni razgraničeni prihodi i primljene donacije za isti iznos.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.1.2. i 6.2.1. izvještaja:

Iskazani troškovi bruto zarada i naknada zarada u iznosu od 84.480 KM odnose se na isplate naknada za 2015. i 2016. godinu za otpremnine, troškove dnevnica na službenom putu, naknada za prevoz na posao i povratak sa posla, pomoći zaposlenim, te naknada članovima Upravnog odbora, dok su rashodi tekućeg perioda i obaveze ostali neevidentirani u iznosu od 122.261 KM.

Rashodi materijala su potcijenjeni za 8.772 KM, zbog nepotpunog evidentiranja rashoda perioda, a ostali rashodi zbog obezvređivanja imovine i ispravke grešaka za 37.504 KM.

Finansijski rashodi po osnovu kamata potcijenjeni su za neiskazane kamate po finansijskom lizingu u iznosu od 4.091 KM i kamate po Rješenju o odgodi plaćanja poreskog duga u iznosu od 115.462 KM, a finansijski rezultat precijenjen za iznos od 119.355 KM.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.5. izvještaja:

Dom zdravlja nije evidentirao sudske troškove, troškove parničnog postupka i troškove pripadajuće kamate u najmanjem iznosu od 50.267 KM po pravosnažnim presudama Okružnog privrednog suda u Bijeljini iz 2017. godine, zbog čega su troškovi i obaveze perioda potcijenjeni u navedenom iznosu.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.2.1, 6.2.2. i 6.2.3. izvještaja:

Na dan bilansiranja nije izvršena procjena naplativosti, odnosno ispravka vrijednosti nenaplaćenih poraživanja koja su nastala u ranijem periodu u iznosu od 43.755 KM. Shodno tome potraživanja su precijenjena, a rashodi po osnovu obezvrijeđenja potraživanja potcijenjena za navedeni iznos.

Rashod opreme u iznosu od 6.251 KM, po popisu iz 2016. godine nije iskazan kao ispravka greške shodno zahtjevima MRS 8 – Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške, već kao rashod tekućeg perioda.

Softverske aplikacije koje su tokom 2017. godine bile u primjeni nisu evidentirane u poslovnim knjigama (porodična medicina, knjigovodstvo i pružene zdravstvene usluge).

Dom zdravlja nije uspostavio analitičku evidenciju sa podacima o parcelama, površini i vlasništvu na zemljištu na kojem su izgrađene Ambulante porodične medicine.

Investiciona imovina nije iskazana za poslovni prostor u okviru zgrade Doma zdravlja, koji se izdaje u zakup, što nije u skladu sa paragrafima 5,16 i 57 (c) MRS 40 - Investicione nekretnine.

Dugoročne obaveze u iznosu od 398.018 KM, nisu na dan bilansiranja reklasifikovane, zbog čega su iste precijenjene, a potcijenjene kratkoročne obaveze u navedenom iznosu.

Obaveze prema zaposlenim za naknade iz ranijeg perioda nisu evidentirane u iznosu od 40.087 KM, zbog čega je rezultat prethodne godine precijenjen za 40.087 KM. Ukupne obaveze prema zaposlenim potcijenjene su za 77.868 KM, a koje uključuju i neevidentirane obaveze tekućeg perioda.

Zbog neevidentiranih utvrđenih obaveza po rješenju Poreske uprave Republike Srpske iz 2016. godine u iznosu od 227.868 KM (kamata 162.194 KM i troškovi postupka 65.674 KM), potcijenjene su dugoročne obaveze i rezultat prethodne godine za isti iznos. Takođe obaveze po rješenju Poreske uprave u iznosu od 700.675 KM, nisu iskazane

kao ostale dugoročne obaveze, pa su obaveze za bruto zarade i naknade zarada precijenjene, a ostale dugoročne obaveze potcijenjene u navedenom iznosu.

Gubitak iznad visine kapitala je potcijenjen u najmanjem iznosu za 528.083 KM, od čega za neto gubitak tekuće godine (158.300 KM) i gubitak prethodne godine (369.783 KM).

Pasivna vremenska razgraničenja iskazana u iznosu od 505.123 KM nisu klasifikovana kao dugoročno razgraničeni prihodi, pa su dugoročno razgraničeni prihodi potcijenjeni, a pasivna vremenska razgraničenja precijenjena. Takođe dugoročno razgraničeni prihodi su potcijenjeni za primljenu državnu pomoć od 68.049 KM, koja nije priznata u skladu sa paragrafom 17 MRS 20 - Računovodstvo državnih davanja i objelodanjivanja državnih pomoći.

U okviru vanbilansne evidencije nisu iskazana sredstva koja nisu vlasništvo ustanove, kao ni mjenice date kao sredstva obezbjeđenja poreskog duga po rješenjima Poreske uprave o odgođenom plaćanju poreskih obaveza i mjenice za obezbjeđenje finansijskog lizinga.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.3. izvještaja:

Bilans tokova gotovine ne prikazuje stvarne odlive gotovine po namjenama, jer su ostali odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti precijenjeni za 2.209.619 KM, a potcijenjeni odlivi za isplate bruto zarada, naknada zarada i ostalih ličnih primanja za 2.172.070 KM i odlivi iz aktivnosti finansiranja 37.549 KM.

Takođe, tokovi gotovine u iznosu od 267.888 KM, iskazani po više kompenzacija sa Fondom zdravstvenog osiguranja Republike Srpske kojima su naplaćena potraživanja i izmirene obaveze po osnovu otplate duga po ugovoru o zajmu, kamate na zajam i obaveza prema dobavljačima za strateški materijal nisu provedeni preko transakcionih računa.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.4. i 6.6. izvještaja:

U Napomenama uz finansijske izvještaje nisu data obrazloženja u vezi stalnosti poslovanja, što nije u skladu sa zahtjevima MRS 1 – Presentacija finansijskih izvještaja, paragrafi 25, 26 i 125.

Takođe, u Napomenama uz finansijske izvještaje nisu objelodanjene: informacije o osnovama za sastavljanje finansijskih izvještaja, izjava o usaglašenosti sa IFRS, pregled značajnih primjenjenih politika, dodatne informacije za razumijevanje sredstava, obaveza, kapitala, prihoda, rashoda i tokova gotovine. Napomene ne prikazuju na sistematičan način svaku stavku prikazanu u izvještaju o finansijskoj poziciji i ukupnom rezultatu, zasebno za bilans uspjeha, izvještaj o promjenama na kapitalu i izvještaj o tokovima gotovine, kao i ostala obelodanjivanja, uključujući potencijalne obaveze i imovinu, sudske sporove i naknadne događaje što nije u skladu sa zahtjevima MRS i MSFI.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su po našem profesionalnom mišljenju, bila najznačajnija u vršenju revizije finansijskih izvještaja za godinu koja se završava na dan 31. decembar 2017. godine. Ova pitanja smo razmotrili u okviru revizije finansijskih izvještaja kao cjeline, a u formiranju našeg mišljenja ne dajemo odvojeno mišljenje o tim pitanjima. Osim pitanja opisanih u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom nema drugih pitanja koja treba objaviti u izvještaju o reviziji.

Ostale informacije

Stanje reprogramiranog duga za poreze i doprinose prema podacima dostavljenim resornom Ministarstvu razlikuje se od iskazanih stanja u Glavnoj knjizi i Bilansu stanja.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Direktor je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u Napomenama uz finansijske izvještaje; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja. Pri izradi finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno da procijeni stalnost poslovanja i da objelodani pitanja vezana za vremensku neograničenost poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjerenje o tome da finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevarom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjerenje predstavlja visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija provodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije, ključnim revizijskim pitanjima i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola, koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 27.11.2018. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izveštaj o reviziji usklađenosti

Mišljenje sa rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja Javne zdravstvene ustanove Dom zdravlja Zvornik za 2017. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima Javne zdravstvene ustanove Dom zdravlja Zvornik za 2017. godinu su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Kao što je navedeno pod tačkama 3. i 6.2.2. izvještaja

Za prijem radnika u radni odnos nije pribavljena saglasnost resornog Ministarstva u skladu sa Zaključkom Vlade Republike Srpske od 28.1.2015. godine, dok su zapošljavani izvršiocu na određeno vrijeme sa prekidima ili bez prekida u periodu dužem od 24 mjeseca, što nije u skladu sa članom 39. stav (2) Zakona o radu.

Tokom 2017. godine angažovano je 49 volontera, za koje nisu obračunati i evidentirani obavezni doprinosi za zdravstveno osiguranje i penzijsko i invalidsko osiguranje, što nije u skladu sa članovima 4. stav (1) tačka č) i stav (4), 6. stav (1) tačka l) i 8. stav (2) Zakona o doprinosima.

Kao što je navedeno pod tačkama 4. i 6.1.2. izvještaja

Za nabavke medicinskog i nemedicinskog materijala u iznosu od 64.553 KM nisu provedeni postupci javnih nabavki, dok nabavke provedene putem direktnog sporazuma, nabavka sanitetskog vozila i nabavka finansijskog lizinga nisu planirane, niti su za iste donošene posebne odluke o pokretanju postupka javne nabavke, što nije u skladu sa članovima 3, 6 i 17. Zakona o javnim nabavkama.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.1. izvještaja

Oslobađanje od plaćanja participacije zaposlenih radnika Doma zdravlja, članova njihovih porodica i zaposlenih radnika JZU Opšta bolnica Zvornik, nije u skladu sa članom 53. Pravilnika o sadržaju, obimu i načinu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu, jer navedena lica ne pripadaju kategorijama koje su Zakonom o zdravstvenom osiguranju oslobođene od plaćanja participacije.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo direktor je takođe odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Javne zdravstvene ustanove Dom zdravlja Zvornik obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Javne zdravstvene ustanove Dom zdravlja Zvornik.

Banja Luka, 27.11.2018. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaja

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- 1) Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama definiše računovodstveni obuhvat prihoda koji nastaju iz transakcija i događaja karakterističnih za zdravstvenu ustanovu, prema zahtjevima MRS - 18, MRS – 20 i drugim relevantnim računovodstvenim standardima i propisima,
- 2) u cilju istinitog i tačnog izvještavanja o ostvarenom rezultatu poslovanja poštuje načelo nastanka poslovnog događaja kod priznavanja prihoda, rashoda, potraživanja i obaveza i iste evidentira u periodu na koji se odnosi,
- 3) popis vrši u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza,
- 4) donesu nedostajuće procedure i uspostavi finansijsko upravljanje i kontrole u skladu sa odredbama Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske i drugim važećim propisima (definiše ključne poslovne procesa, uspostavi registre rizika, izvrši ažuriranje i usklađivanje internih procedura),
- 5) evidentiranje stalne imovine, potraživanja, prihoda, obaveza prema ročnosti, vanbilansne aktive i pasive vrši u skladu sa Pravilnikom o kontom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (članovi: 4. stav (1); 16. stav (5); 14. stavovi (7) i (9); 28, 29. stavovi (11) i (14); 30, 53. stavovi (2) i (3); 62 i 63),
- 6) uspostavi potpuna, tačna i ažurna evidenciju opreme i nepokretnosti (građevinski objekti i zemljište) koje koristi i imovinu prizna i vrednuje u skladu sa MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema, MRS 38 - Nematerijalna imovina i MRS 40 - Investiciona imovina,
- 7) da se usaglasi vrijednost kapitala u poslovnim evidencijama sa iskazanim vrijednostima u osnivačkom aktu i sudskom registru,
- 8) izvrši ispravka grešaka dugoročnih i kratkoročnih obaveza iz poslovnih aktivnosti sa FZO RS, Poreskom upravom i dobavljačima iz ranijeg perioda prema ročnosti,
- 9) preduzmu aktivnosti na racionalizaciji poslovanja i smanjenju obaveza, donese Dugoročni plan izmirenja obaveza i planira sredstva za izmirenje duga prema dospjeću,
- 10) Bilans tokova gotovine sačinjava u skladu sa MRS 7 - Izvještaj o tokovima gotovine,
- 11) vrši procjena ishoda sudskih sporova, procjena mogućih finansijskih efekata, kao i objavljivanje potencijalnih obaveza i imovine u skladu sa zahtjevima paragrafa 38, 86 i 89 MRS 37 - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina,
- 12) u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodane sve relevantne informacije u svrhu razumijevanja finansijskih izvještaja, a u skladu sa zahtjevima Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.

Preporuke vezane za usklađenost poslovanja

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- 1) uskladi unutrašnja organizacija definisana Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta sa Statutom, zatim uskladi organizaciju službi Doma zdravlja, broj Ambulanti porodične medicine i Timova porodične medicine u

odnosu na usvojene standarde i normative, prema kojim Fond zdravstvenog osiguranja Republike Srpske odobrava sredstva, ili ukoliko standardi i normativi nisu primjenjivi za područje Grada Zvornik, inicira izmjenu Odluke o rasporedu ambulanti porodične medicine od strane osnivača i Pravilnika o osnovima standarda i normativa zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja putem resornog Ministarstva, s ciljem usklađivanja rashoda za lična primanja sa izvorima finansiranja i izvora finansiranja sa usvojenim standardima,

- 2) prijem u radni odnos vrši uz saglasnost resornog Ministarstva, a da se zapošljavanje na određeno vrijeme vrši u skladu sa članom 39. stav (2) Zakona o radu,
- 3) planiranje nabavki roba i usluga, provođenje postupaka javnih nabavki i dodjela ugovora u potpunosti vrši u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.
- 4) vrši naplata participacije od korisnika zdravstvene zaštite, poštujući izuzeće kategorija stanovništva i bolesti koje su Zakonom o zdravstvenom osiguranju oslobođene od plaćanja participacije i donese procedura kojom bi se definisale kontrolne aktivnosti naplate i zaprimanja gotovine.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o sistemu javnih službi,
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti,
- Zakon o zdravstvenom osiguranju,
- Zakon o računovodstvu i reviziji Republike Srpske,
- Zakon o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske
- Zakon o javnim nabavkama,
- Zakon o unutrašnjem platnom prometu,
- Zakona o jedinstvenom sistemu za multilateralne kompenzacije i cesije,
- Zakon o radu,
- Zakon o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske,
- Zakon o doprinosima,
- Zakon o porezu na dohodak,
- Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju invalida,
- Zakon o Fondu solidarnosti za dijagnostiku i liječenje oboljenja, stanja i povreda djece u inostranstvu ,
- Pravilnik o uslovima, načinu obavještavanja, obračunavanju i uplati doprinosa,
- Pravilnik o postupku i načinu ostvarivanja prava na oslobađanje i umanjenje poreske osnovice poreza na dohodak,
- Uredba o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske,
- Uredba o uslovima i načinu plaćanju gotovim novcem,
- Odluka o najnižoj cijeni rada u oblasti zdravstva i socijalne zaštite Republike Srpske,
- Odluka o participaciji,
- Pravilnik o osnovima standarda i normativa zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja,
- Pravilnik o principima, uslovima i kriterijumima za zaključivanje ugovora sa davaocima zdravstvenih usluga u Republici Srpskoj u 2017. godini,
- Pravilnik o sadržaju, obimu i načinu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu prava osiguranih lica,
- Statut Dom zdravlja,
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i
- Odluka o rasporedu ambulanti porodične medicine na području opštine Zvornik.

V IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)

1. Uvod

Javna zdravstvena ustanova Dom zdravlja Zvornik (u daljem tekstu: Dom zdravlja) je osnovana Odlukom Skupštine opštine Zvornik od 1.6.2005. godine, kao javna zdravstvena ustanova (u daljem tekstu: JZU) od opšteg interesa u državnoj svojini za potrebe pružanja usluga primarne zdravstvene zaštite na području opštine Zvornik. Prvi upis u sudski registar je izvršen 19.01.2006. godine kod Osnovnog suda u Bijeljini.

Skupština opštine Zvornik je Odlukom o organizovanju i usklađivanju akata o osnivanju JZU Dom zdravlja Zvornik iz 2011. godine izvršila usklađivanje osnivačkog akta sa izmjenama propisa kojim je mijenjana klasifikacija djelatnosti i registracija poslovnih subjekata po djelatnostima u Republici Srpskoj.

Djelatnost, organizacija rada, organi upravljanja i druga značajna pitanja vezano za rad Doma zdravlja su regulisani Zakonom o sistemu javnih službi („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 68/07, 109/12 i 44/16), Zakonom o zdravstvenoj zaštiti („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 106/09 i 44/15), Zakonom o zdravstvenom osiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 18/99, 51/01, 70/01, 51/03, 57/03, 17/08, 1/09, 106/09, 39/16 i 110/16) i Statutom javne zdravstvene ustanove Dom zdravlja Zvornik iz 2011. godine.

Dom zdravlja organizuje i obavlja djelatnost primarne zdravstvene zaštite za područje Grada Zvornik (u sjedištu Doma zdravlja i ambulanta porodične medicine: Drinjača, Čelopek, Kozluk, Branjevo i Petkovci) i opštine Osmaci (ambulante: Osmaci i Caparde).

Organi upravljanja Doma zdravlja su Upravni odbor i direktor, a stručna tijela Kolegijum i Etički odbor.

Dom zdravlja se finansira iz doprinosa socijalnog osiguranja putem Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske (u daljem tekstu: FZO RS), naplate usluga od korisnika zdravstvene zaštite, doznaka iz budžeta Grada Zvornik i resorno nadležnog Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite (u daljem tekstu: Ministarstvo), donacija i drugih izvora finansiranja. Finansijsko poslovanje Dom zdravlja obavlja preko računa otvorenih kod poslovnih banaka.

Na dostavljeni Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji Dom zdravlja nije imao primjedbe.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italik slovima.

2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske prvi put provodi finansijsku reviziju Doma zdravlja.

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Statutom Doma zdravlja su uređeni: djelatnost, nadležnost organa, unutrašnja organizacija, upravljanje, zastupanje, poslovanje, međusobna prava i obaveze Osnivača i Doma zdravlja, uslovi za izbor i razrješenje direktora, zamjenika direktora i upravnog odbora, kao i druga pitanja od značaja za rad i poslovanje Doma zdravlja. Skupština grada Zvornik imenovala je Upravni odbor (u daljem tekstu: UO) od pet članova, koji je tokom 2017. godine održao 4 sjednice, s tim da značajne odluke kao što je Odluka o usvajanju izvještaja o popisu za 2016. godinu i Izvještaja o poslovanju za 2017. godinu nisu donesene u razumnom roku za izradu i predaju finansijskih izvještaja.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta iz 2013. godine, uz pribavljene saglasnosti osnivača, sa izmjenama i dopunama iz 2013, 2014, 2016 i 2017. godine, je uređena unutrašnja organizacija, organizacione jedinice i djelokrug poslova i zadataka, ukupan broj radnih mjesta, nazivi radnih mjesta, opis poslova sa potrebnim brojem radnika i posebni uslovi za zasnivanje radnog odnosa. Unutrašnja organizacija Doma zdravlja utvrđena Pravilnikom nije usaglašena sa Statutom, prema kojem su organizacione jedinice: Sektor za snabdijevanje lijekovima i medicinskim sredstvima i Sektor za uvođenje, praćenje i poboljšanje kvaliteta i sigurnosti zdravstvenih usluga, dok su iste Statutom definisane kao službe. Uprava nije preduzela aktivnosti na usklađivanju akata po pitanju uređenja unutrašnje organizacije.

Za obavljanje poslova iz djelokruga rada Doma zdravlja Pravilnikom je sistematizovano 99 radnih mjesta sa 259 izvršilaca. Osnov za utvrđivanje unutrašnje organizacije i sistematizaciju radnih mjesta, utvrđivanje timova zdravstvene zaštite na primarnom nivou zdravstvene zaštite propisan je članovima 10. do 18. Pravilnika o osnovima standarda i normativa zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 18/11, 83/11, 76/12 i 14/14).

Na dan 31.12.2017. godine u Domu zdravlja je bilo zaposleno 250 izvršilaca (231 na neodređeno i 19 na određeno vrijeme), od čega su dva bila na neplaćenom odsustvu. Tokom 2017. godine u Domu zdravlja 11 lica je zasnovalo radni odnos, od čega je osam lica zaposleno na određeno vrijeme, dva lica su prvobitno radila na određeno vrijeme, nakon čega su zaključili ugovor na neodređeno vrijeme, a jedno lice je odmah zaposleno na neodređeno vrijeme. U revidiranoj godini radni odnos je prestao za 10 lica i to: odlaskom u penziju (3), smrti radnika (1), otkazom od strane poslodavca (3), otkazom od strane radnika (2) i sporazumnim prekidom radnog odnosa (1). Radni odnos je takođe prestao i za 7 lica koja su obavljala pripravnički staž u Domu zdravlja, po ugovoru o sufinansiranju zapošljavanja radnika zaključenog između Gradske uprave Zvornik i Doma zdravlja. Nakon obavljenog pripravničkog staža, sa jednim licem je zaključen ugovor na određeno vrijeme.

Odlukom o rasporedu ambulanti porodične medicine iz 2009. godine, za područje opštine Zvornik utvrđen je broj ambulanti porodične medicine (u daljem tekstu: APM). Teritorijalna organizacija rada APM nije u potpunosti implementirana, a Skupština grada Zvornik nije vršila usklađivanje navedene odluke sa stvarnim potrebama. Na osnovu Sporazuma o poslovno tehničkoj saradnji Dom zdravlja je preuzeo obavezu i pruža usluge primarne zdravstvene zaštite za područje Opštine Osmaci.

Članom 11. Pravilnika o osnovima standarda i normativa zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja djelatnost porodične medicine obezbjeđuje jedan radni tim na 2.000 osiguranih lica, a prema broju osiguranih u Zvorniku od 39.366 to iznosi 19,68 timova, koliko je i definisano Ugovorom o pružanju i finansiranju primarnog nivoa zdravstvene zaštite u 2017. godini. U Domu zdravlja ima 27 timova porodične medicine (u daljem tekstu: TPM). Uzimajući u obzir teritorijalnu dislociranost pojedinih mjesta koja pripadaju opštini Zvornik, kao i činjenicu da Dom zdravlja pruža usluge i na teritoriji opštine Osmaci broj TPM odobren unutrašnjom organizacijom i sistematizacijom radnih mjesta je veći od broja propisanog standardom.

Uvidom u uzorkovane dosijee zaposlenih i informaciju pravne službe uočena su značajna odstupanja u broju zaposlenih u odnosu na broj sistematizovanih po pojedinim službama, s tim da ukupan broj zaposlenih ne prelazi ukupan broj sistematizovanih izvršilaca, a da od ukupnog broja zaposlenih, njih najmanje 45 ne ispunjava uslove definisane Pravilnikom. Npr. sa 31.12.2017. godine u službi porodične medicine samo su tri medicinske sestre imale VŠS (iako je sistematizovano 14 izvršilaca), dok je 46 medicinskih sestara zaposleno sa SSS (sistematizovano 44 izvršioca).

Za radno mjesto načelnika Službe za ekonomsko-finansijske poslove, u čijem su opisu poslovi pripreme i sastavljanja finansijskih izvještaja, Pravilnikom nije predviđeno posjedovanje licence sertifikovanog računovođe, što nije u skladu sa članom 13. stav (4) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 94/15).

Dom zdravlja nije provodio konkursne procedure i pribavljao saglasnost resornog Ministarstva za prijem radnika u radni odnos u skladu sa Zaključkom Vlade RS od 28.1.2015. godine. Sa najmanje tri lica ugovori su zaključivani na period duži od 24 mjeseca, što nije u skladu sa članom 39. stav (2) Zakona o radu (Službeni glasnik RS, br. 1/16).

Dom zdravlja je tokom godine angažovao 49 volontera, kojima nije obračunavao i isplaćivao obavezne doprinose za zdravstveno osiguranje i penzijsko i invalidsko osiguranje, što nije u skladu sa članovima 4. stav (1) tačka č) i stav (4), 6. stav (1) tačka l) i 8. stav (2) Zakona o doprinosima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 116/12 i 103/15).

Kontrolne aktivnosti za oblast zapošljavanja, prava iz radnog odnosa, organizacije računovodstvenog sistema i način izvještavanja, nabavki i kancelarijskog poslovanja su definisane: Pravilnikom o radu, Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama, Pravilnikom o naknadi troškova prevoza kod dolaska na posao i povratka sa posla, Pravilnikom o postupku nabavke direktnog sporazuma, Pravilnikom o kancelarijskom poslovanju, procedurama rada u oblasti medicinskih i nemedicinskih poslova. Pored internih akata, vođenje poslovnih knjiga i izvještavanje dodatno su regulisani aktima koje po službenoj dužnosti donosi ministar finansija i Upravni odbor FZO RS.

Pravilnik o radu iz 2010. godine (sa izmjenama iz 2013. godine) koji uređuje prava iz radnog odnosa zaposlenih i Pojedinačni kolektivni ugovor za zaposlene u Domu zdravlja od 24.12.2009. godine nisu usklađeni sa Zakonom o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske (Službeni glasnik RS, br. 11/09, 116/16) i Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti zdravstva (Službeni glasnik RS, br. 72/16 i 111/16), kao i Pravilnik o naknadi troškova prevoza kod dolaska na posao i povratka s posla. Uvidom u prijedlog Pravilnika o radu iz 2018. godine utvrđeno je da je izvršeno usaglašavanje sa Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti zdravstva.

Dom zdravlja nema Pravilnik o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima, a internim procedurama nisu definisane kontrolne aktivnosti koje se odnose na: naplatu participacije, ograničenja potrošnje nemedicinskog materijala, troškova goriva i reprezentacije i upotrebe mobilnih telefona u službene svrhe.

Pravilnik o računovodstvenim politikama Doma zdravlja nije usklađen sa izmjenom Zakona o računovodstvu i reviziji i aktom koji propisuje kontni okvir i ne definiše specifičnosti iz finansijskih i obračunskih odnosa sa FZO RS, ispravku potraživanja, kapital, politiku iskazivanja obaveza po ročnosti i ispravku grešaka prema MRS 8 – Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške.

U Domu zdravlja nisu u potpunosti poštovane usvojene računovodstvene politike, računovodstvena načela i principi urednog knjigovodstva (tačka 6.1, 6.2. Izvještaja), zbog čega pojedine pozicije prihoda, rashoda, imovine i obaveza nisu evidentirane prema nastanku poslovnog događaja i u izvještajnom periodu na koji se odnose, a transakcija po osnovu finansijskih i obračunskih odnosa sa FZO RS koji se odnose na potraživanja i obaveze, prihode i rashode iskazani su u prebijenim iznosima, što nije u skladu sa paragrafom 32, MRS 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja.

Dom zdravlja nije poštovao utvrđene rokove za evidentiranje knjigovodstvenih isprava koje se odnose na obračunate naknade zaposlenim, što nije u skladu sa članom 9. stavovima (5) i (6) Zakona o računovodstvu reviziji.

Prema Zakonu o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske („Službeni glasnik RS“, br. 91/16) Dom zdravlja nema obavezu da uspostavi jedinicu interne revizije, ali je obavezan da u skladu sa članovima 14. i 59. ovog zakona odredi odgovorno lice za uspostavljanje, sprovođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrole i izvrši usklađivanje postojećih internih akata i donošenje novih pravila i procedura.

Kao odgovorno lice za uspostavljanje, sprovođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrole direktor je imenovao načelnika Službe za ekonomsko-finansijske poslove, dok drugih aktivnosti u vezi sa identifikacijom i procjenom rizika nije bilo.

U zakonom propisanom roku od godinu dana, Dom zdravlja nije izvršio usklađivanje postojećih internih akata i donošenje novih pravila i procedura. Imajući u vidu da je u proteklom periodu došlo do značajnih izmjena u zakonskoj i podzakonskoj regulativi iz različitih oblasti (računovodstveni propisi, finansijsko izvještavanje, finansijsko upravljanje i kontrole i dr), bilo je neophodno urediti sistem internih kontrola u skladu sa pomenutim zakonom i drugim relevantnim propisima.

Popis imovine i obaveza i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza nisu izvršeni u skladu sa članovima: 3. stav (3), 5. stav (1), (4), (7) i (8), 18. stav (1) tačka 5) i 20. stav (1) tačke 1), 2), 3), 4) i 7) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza (Službeni glasnik RS, br. 45/16), jer nisu: ostvareni ciljevi popisa, nije izvršen popis zemljišta (osim zemljišta u Čelopeku), nematerijalne imovine, potraživanja, tuđe imovine (štampači, objekat i zemljište u Osmacima i Capardama) i mjenica datih kao sredstvo obezbjeđenja (finansijskog lizinga i po rješenjima Poreske uprave o odgođenom plaćanju poreskih obaveza), popis nepokretnosti nije obezbijedio usklađivanje faktičkog stanja nepokretnosti i njihove formirane knjigovodstvene vrijednosti (početno priznavanje sredstva uvećano za naknadna ulaganja u pomoćnim knjigovodstvenim evidencijama sa stvarnim stanjem), popisne liste ne sadrže potpis odgovorne osobe, izvještaji popisne komisije ne sadrže elemente definisane pomenutim Pravilnikom, te nisu preuzeti podaci o stanjima imovine i obaveza sa dokumentacije koja odražava eksternu potvrdu stanja. U Napomenama uz finansijske izvještaje nisu prezentovana neusaglašena salda obaveza prema dobavljačima na dan popisa, kao i razlog zbog kojih usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem nije vršeno.

Shodno navedenom uspostavljeni sistem internih kontrola nije funkcionisao na način da je u potpunosti obezbijedio istinito i fer izvještavanje i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- **usklađi unutrašnja organizacija definisana Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta sa Statutom, zatim usklađi organizaciju službi Doma zdravlja, broj Ambulanti porodične medicine i Timova porodične medicine u odnosu na usvojene standarde i normative, prema kojim Fond zdravstvenog osiguranja Republike Srpske odobrava sredstva, ili ukoliko standardi i normativi nisu primjenjivi za područje Grada Zvornik, inicira izmjenu Odluke o rasporedu ambulanti porodične medicine od strane osnivača i Pravilnika o osnovima standarda i normativa zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja putem resornog Ministarstva, s ciljem usklađivanja rashoda za lična primanja sa izvorima finansiranja i izvora finansiranja sa usvojenim standardima,**

- **prijem u radni odnos vrši uz saglasnost resornog Ministarstva, a da se zapošljavanje na određeno vrijeme vrši u skladu sa članom 39. stav (2) Zakona o radu,**
- **Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama definiše računovodstveni obuhvat prihoda koji nastaju iz transakcija i događaja karakterističnih za zdravstvenu ustanovu, prema zahtjevima MRS - 18, MRS – 20 i drugim relevantnim računovodstvenim standardima i propisima,**
- **u cilju istinitog i tačnog izvještavanja o ostvarenom rezultatu poslovanja poštuje načelo nastanka poslovnog događaja kod priznavanja prihoda, rashoda, potraživanja i obaveza i iste evidentira u periodu na koji se odnosi,**
- **popis vrši u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza,**
- **donesu nedostajuće procedure i uspostavi finansijsko upravljanje i kontrole u skladu sa odredbama Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske i drugim važećim propisima (definiše ključne poslovne procesa, uspostavi registre rizika, izvrši ažuriranje i usklađivanje internih procedura).**

4. Nabavke

Upravni odbor usvojio je Plan javnih nabavki Doma zdravlja za 2017. godinu u iznosu od 271.000 KM (bez PDV-a), od čega za robe 230.000 KM i usluge 41.000 KM. Najznačajniji dio (115.000 KM) se odnosi na nabavku lijekova, reagensa i sanitetskog materijala.

Dom zdravlja je u 2017. godini zaključio 18 ugovora po osnovu provedenih šest konkurentskih zahtjeva, jednog otvorenog postupka, jednog pregovaračkog postupka bez objave obavještenja, devet direktnih sporazuma, dok je jedan ugovor zaključen na osnovu okvirnog sporazuma iz 2016. godine. Za 13 ugovora ukupna ugovorena vrijednost iznosi 215.232 KM, a za nabavke usluga poslovne tehničke saradnje u okviru redovne djelatnosti, nabavke usluga iznajmljivanja štampača, nabavke usluga pristupa Internetu, kao i nabavke korištenja Total group usluge, nije navedena ukupna ugovorena vrijednost, kao ni procijenjeni broj usluga, već se npr. navodi cijena po mjernom mjestu, po sredstvu, po kotlovnici, za tonere po komadu, dok je za nabavku usluga pristupa internetu i nabavku korištenja Total group usluge navedeno da će se vršiti plaćanje po važećem cjenovniku Mtel-a, a po ispostavljenim fakturama. Za izvršena ulaganja u poslovne objekte i opremu i inventar postupak javne nabavke proveden je od strane resornog Ministarstva.

Sa dobavljačima, kojima je putem centralizovanih nabavki ugovore dodijelio FZO RS, Dom zdravlja je u svojstvu naručioca zaključivao ugovore i izvršio nabavku lijekova i sanitetskog materijala u vrijednosti od 77.653 KM. Uvidom u uzorkovane ugovore uočeno je da se isti dodjeljuju na period duži od jedne godine, a da ugovorene obaveze nisu usklađene sa iznosima predviđenim propisima kojima se uređuje izvršenje finansijskog plana za svaku godinu posebno, te da predmetne nabavke nisu obuhvaćene izvještajem o realizaciji javnih nabavki.

Za kapitalna ulaganja u poslovne objekte (APM u Čelopeku i adaptacija i dogradnja centralnog objekta u Zvorniku) i opremu postupak javne nabavke provelo je resorno Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite.

U izvještaju o realizaciji Plana javnih nabavki uočena su značajna odstupanja u odnosu na planirano. Uprava Doma zdravlja nije sačinila rebalans plana tokom godine, za one nabavke koje su provedene, a nisu planirane. Izvršena je provjera postupaka nabavki ukupne vrijednosti od 140.987 KM ili 65% od ukupno ugovorene vrijednosti nabavki. Kod

provođenja pojedinih postupaka javnih nabavki revizijom su utvrđene neusklađenosti sa Zakonom o javnim nabavkama (u daljem tekstu: Zakon):

- za nabavke medicinskog materijala (lijekovi, reagensi...) u najmanjem iznosu od 52.583 KM (sa PDV-om) i nemedicinskog materijala (materijal za održavanje vozila,...) u najmanjem iznosu od 11.970 KM (sa PDV-om) Dom zdravlja nije provodio procedure nabavki, što nije u skladu sa članom 6. Zakona,
- realizacija ugovora za nabavku goriva u 2017. godini (41.485 KM, sa PDV-om) je veća od cjelokupne ugovorene vrijednosti okvirnog sporazuma (39.860 KM, sa PDV-om), koji je zaključen 8.9.2016. godine na period od dvije godine. Zbog realizacije nabavke u vrijednosti višoj od ugovorene u toku 2017. godine trebalo je da bude pokrenut novi postupak javne nabavke u skladu sa članom 14. Zakona,
- nabavke putem direktnog sporazuma, nabavka sanitetskog vozila i nabavka finansijskog lizinga nisu planirane, niti su za iste donošene posebne odluke o pokretanju postupka javne nabavke, što nije u skladu sa članom 17. stav (1) Zakona,
- za nabavku reagensa i potrošnog materijala za laboratorijske aparate „Roche“, nabavku sanitetskog vozila i nabavku finansijskog lizinga Dom zdravlja nije imenovao sekretara komisije za javne nabavke, a komisija nije donijela poslovnik o radu komisije, osim navedenog Dom zdravlja na što nije u skladu sa članovima 4. stav (2) i 9. stav (2) Pravilnika o uspostavljanju i radu komisije za nabavke,
- postupak nabavke sanitetskog vozila je pokrenut prije donošenja Odluke Upravnog odbora, što nije u skladu sa članom 35. Statuta,
- za nabavku reagensa i potrošnog materijala za laboratorijske aparate „Roche“ Dom zdravlja na svojoj veb stranici nije objavio informacije o pregovaračkom postupku bez objavljivanja, odnosno nije učinila dostupnom tendersku dokumentaciju za sve zainteresovane kandidate, obavještenje o dodjeli ugovora u roku od 30 dana od dana zaključivanja ugovora ili okvirnog sporazuma i osnovne elemente ugovora na svojoj veb stranici, što nije u skladu sa članovima 28. stav (4) Zakona,
- obavještenje o dodjeli ugovora nije objavljeno ili je objavljeno sa zakašnjenjem na portalu nabavki, dok osnovni elemente ugovora na svojoj veb stranici nisu objavljeni za nabavke: reagensa i potrošnog materijala za laboratorijske aparate „Roche“, sanitetskog vozila i finansijskog lizinga, niti je objavio obavještenje o zaključenim ugovorima na osnovu okvirnog sporazuma (nabavka goriva), što nije u skladu sa članovima 74. stavovi (1) i (2) i 75. stav (2) Zakona,
- u postupku nabavke finansijskog lizinga zahtjev za dostavljanje ponuda nije upućen na minimalno tri adrese, iako je javno objavljen na portalu Agencije za javne nabavke Bosne i Hercegovine što nije u skladu sa članom 88. stav (1) Zakona,
- Dom zdravlja u periodu od 1.1-31.12.2017. g. u sistemu „e-nabavke“ nije objavio nijednu tendersku dokumentaciju što nije u skladu sa članom 9. stav (9) Uputstva o uslovima i načinu objavljivanja obavještenja i dostavljanja izvještaja u postupcima javnih nabavki u informacionom sistemu „E-nabavke“ (Službeni glasnik BiH br. 90/14 i 53/15),
- sažetak obavještenja o dodjeli ugovora za nabavku sanitetskog vozila i za nabavku reagensa i potrošnog materijala za laboratorijske aparate „Roche“ nije objavljen u Službenom glasniku BiH, što nije u skladu sa članom 36. stav (1) Zakona o javnim nabavkama BiH.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se planiranje nabavki roba i usluga, provođenje postupaka javnih nabavki i dodjela ugovora u potpunosti vrši u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

5. Priprema i donošenje plana poslovanja i finansijskog plana

Program rada sa finansijskim planom za 2017. godinu usvojio je Upravni odbor 21.22.2016. godine sa planom prihoda od 5.965.000 KM i planom rashoda od 5.895.000

KM. Planirane prihode čine: prihodi od pružanja usluga po osnovu finansiranja od FZO RS: primarne zdravstvene zaštite (4.722.000 KM), konsultativno – specijalističke zdravstvene zaštite iz oblasti pedijatrije i ginekologije (350.000 KM), prevoza na dijalizu (75.000 KM), vršenja usluga pravnim licima (35.000 KM), participacije i vršenja usluga neosiguranim licima (320.000 KM), dotacija Opštine (293.000 KM), zakupa objekata (24.000 KM), donacija (40.000 KM), refundacija bolovanja (165.000 KM). Planirane rashode čine: utrošeni materijal (285.000 KM), bruto zarade i ostale naknade (4.910.000 KM), gorivo i energija (165.000 KM), komunalne usluge (42.000 KM), komunikacione usluge (20.000 KM), amortizacija (90.000 KM), ostali lični rashodi (120.000 KM), neproizvedne usluge (28.000 KM), kamate (170.000 KM), porezi i doprinosi (8.500 KM) i ostali troškovi (56.500 KM). Finansijskim planom planirano je ostvarenje dobitka u iznosu od 70.000 KM. Skupština grada Zvornik je dana 26.01.2017. godine dala saglasnost na Godišnji programa rada i finansijski plan Doma zdravlja Zvornik za 2017. godinu, koji ne sadrži plan investicionih ulaganja (ulaganja u objekte i opremu) i otplate kredita.

6. Finansijski izvještaji

Finansijski izvještaji Doma zdravlja su prezentovani u formatu propisanom Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 63/16), Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca izvještaja o promjenama na kapitalu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 63/16) i Pravilnikom o dodatnom računovodstvenom izvještaju - Aneksu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 62/16). Finansijski izvještaji za 2017. godinu su potpisani od strane sertifikovanog računovođe i direktora i dostavljeni su Agenciji za posredničke i finansijske poslove u propisanom roku.

Upravni odbor usvojio je 27.03.2018. godine Godišnji izvještaj o poslovanju Doma zdravlja za 2017. godinu, sa iskazanim prihodima od 5.964.540 KM, rashodima od 5.782.346 KM i dobiti od 182.194 KM, a Skupština grada Zvornik 29.03.2018. godine. U Izvještaju o poslovanju nisu prezentovani uporedni podaci izvršenja prihoda i rashoda u odnosu na plan, već u odnosu na prethodnu godinu, što otežava praćenje izvršenje plana i namjenskog korišćenja sredstava. Najznačajnija odstupanja u izvršenju Finansijskog plana iskazana su na poziciji finansijskih rashoda (tačka 6.1.2. Izvještaja).

Organi uprave nisu obezbijedili mišljenje eksterne revizije o finansijskim izvještajima, obzirom da obaveznoj reviziji finansijskih izvještaja podliježu finansijski izvještaji svih subjekata javnog sektora, što nije u skladu članom 28. stav (2) Zakona o računovodstvu i reviziji.

Pored izvještaja opšte namjene, Dom zdravlja dostavlja i ostale informacije:

- FZO RS: Pregled prihoda i rashoda i Pregled obaveza i potraživanja,
- Ministarstvu zdravlja i socijalne zaštite pregled: Stanje kratkoročnih potraživanja, plasmana i gotovine JZU na dan 31.12.2017. godine, Stanje obaveza JZU na dan 31.12.2017. godine, obračune ličnih primanja i broj zaposlenih na mjesečnom nivou i dr.

Prema našim saznanjima stečenim u toku revizije uvjerali smo se da su informacije dostavljene resornom Ministarstvu o stanju reprogramiranog duga za poreze i doprinose različite od iskazanih stanja u Glavnoj knjizi i Bilansu stanja.

6.1. Bilans uspjeha

U Izvještaju o ukupnom rezultatu Doma zdravlja na dan 31.12.2017. godine, ukupni prihodi su iskazani u iznosu od 5.964.540 KM, ukupni rashodi u iznosu od 5.782.346 KM i dobitak tekućeg perioda u iznosu od 182.194 KM.

6.1.1. Prihodi

Prihodi su iskazani u iznosu od 5.964.540 KM i u najvećem iznosu se odnose na poslovne prihode 5.962.224 KM.

Poslovne prihode čine prihodi od prodaje učinaka (5.459.824 KM) i ostali poslovni prihodi (502.399 KM).

Prihodi od prodaje učinaka iskazani su po osnovu pruženih usluga zdravstvene zaštite koje finansira FZO RS putem doznaka (5.118.956 KM), participacija od korisnika zdravstvene zaštite (308.176 KM) i neosiguranih lica (32.692 KM).

Prema odredbama člana 125. Zakona o zdravstvenoj zaštiti i članova 6. do 18. Pravilnika o principima, uslovima i kriterijima za zaključivanje ugovora sa davaocima zdravstvenih usluga za 2017. godinu, Fond je u martu 2017. godine zaključio ugovore sa Domom zdravlja u iznosu od 6.620.032 KM, od čega:

- ugovor broj: 07/1-012-1429-41/17 u iznosu od 6.280.892 KM, se odnosi na: primarnu zdravstvenu zaštitu (4.591.753 KM), lijekove na recept (1.615.139 KM) i naknadu za sanitetski prevoz (74.000 KM),
- ugovor broj: 07/1-012-863-30/17, u iznosu od 96.729 KM, KSZ – ginekologija, i
- ugovor broj: 07/1-012-865-32/17, sa aneksima zbog izmjena broja registrovanih lica, u iznosu od 242.411 KM, KSZ - pedijatrija.

Prihodi od pružanja usluga primarne zaštite su priznati prema jednostranom obračunu od strane FZO RS u iznosu od 4.628.098 KM, što je u odnosu na ugovorena sredstva više za 36.345 KM. Po izvršenom obračunu Domu zdravlja su ugovorena sredstva umanjena za 197.211 KM (laboratorijske usluge koje je uradila Opšta bolnica Zvornik u iznosu od 7.001 KM, refundacije ampuliranih lijekova 1.284 KM, više izdate lijekove na recept 186.926 KM od ugovorenog iznosa i naknadu FZO RS 2.000 KM) i povećana za 233.556 KM (usluge koje je Centar za mentalno zdravlje izvršio na teret drugih zdravstvenih ustanova 10.597 KM, prevoz sanitetskim vozilom 74.000 KM i stomatološke naknade 123.407 KM za dentalna medicinska sredstva koja se plaćaju po jediničnoj fakturi). Priznavanje i iskazivanje prihoda na navedeni način ne zadovoljava bruto princip, da se prihodi i rashodi, imovina i obaveze u evidencijama Doma zdravlja ne prebijaju, što nije u skladu sa MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja, paragraf 32. Ugovorena i realizovana sredstva na ime izdavanja lijekova na recept se ne planiraju i ne iskazuju u finansijskim izvještajima Doma zdravlja, a izvršena izmjena po konačnom obračunu negativnih efekata, odnosno umanjeње ugovorenih sredstava za više izdate lijekove na recept nije verifikovano Aneksom ugovora.

Prihodi od prodaje učinaka u iznosu od 75.052 KM su precijenjeni zbog pogrešne klasifikacije: prihoda od zakupnina (12.000 KM), prihoda od subvencija za zapošljavanje pripravnika od Grada Zvornik (60.921 KM) i refundacije troškova od Opštine Osmaci (2.131 KM).

Prihodi po osnovu participacije i izvršenih usluga neosiguranim licima su iskazani u iznosu od 340.867 KM. Dom zdravlja nema definisanu proceduru o naplati participacije i naknada za izvršene usluge neosiguranim licima. U 2016. godini direktor je na osnovu akta „Naplata participacije“, oslobodio od plaćanja participacije zaposlene radnike Doma zdravlja, članove njihovih porodica i zaposlene radnike JZU Opšta bolnica Zvornik.

Oslobađanje od plaćanja participacije zaposlenih radnika Doma zdravlja, članova njihovih porodica i zaposlenih radnika JZU Opšta bolnica Zvornik, koji ne pripadaju kategorijama lica oslobođenih od participacije prema odredbama Zakona o zdravstvenom osiguranju nije u skladu sa članom 53. Pravilnika o sadržaju, obimu i načinu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu.

Ostali poslovni prihodi u iznosu od 502.399 KM odnose se na: donacije (103.256 KM), doznake od budžeta Grada Zvornik (240.261 KM), doznake od refundacija naknade plata od Javnog fonda dječije zaštite Bijeljina (118.528 KM) i FZO RS (38.092 KM) i ostalih prihoda (2.262 KM).

Prihodi od subvencija, dotacija, podsticaja i sl. iskazani su u iznosu od 240.261 KM, a odnose se na dotacije iz budžeta Grada Zvornik. Dom zdravlja je 29.07.2016. godine zaključio Ugovor o sufinansiranju zapošljavanja radnika u svojstvu pripravnika u iznosu od 62.907 KM sa Gradskom upravom grada Zvornik. Ugovorom je definisano da će Gradska uprava finansirati 80% bruto plate za pet diplomiranih ekonomista, jednog diplomiranog pravnika i jednog doktora stomatologije. Doznake subvencija od Gradske uprave grada Zvornik u iznosu od 60.921 KM Dom zdravlja je iskazao kao prihode od prodaje učinaka, a ne kao prihode od subvencija, što nije u skladu sa članom 53. stav (2) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike. Iskazani prihodi nisu alocirani prema periodu na koji se odnose, odnosno svi su iskazani kao prihod tekuće godine u iznosu od 60.921 KM, iako se 19.316 KM odnosi na 2016. godinu, zbog čega su prihodi od prodaje učinaka precijenjeni, a rezultat prethodne godine potcijenjen. Osim navedenog, doznake za subvencije i pomoći su potcijenjene zbog pogrešne klasifikacije (41.604 KM) i neevidentiranih prihoda (748 KM), za koje je podnesen zahtjev u toku revizije. Navedeni način iskazivanja prihoda nije u skladu sa paragrafom 21, MRS 18 – Prihodi, prema kojem se prihodi priznaju u obračunskom periodu u kojem su nastali.

Sporazumom o poslovno-tehničkoj saradnji zaključenim sa Opštinom Osmaci za 2017. godinu, Dom zdravlja je preuzeo obavezu da će pružati usluge zdravstvene zaštite u Ambulantama Osmaci i Caparde, uz refundaciju ugovorenih troškova, koji prema ispostavljenim zahtjevima u 2017. godini iznose 2.131 KM, a koji nisu pravilno iskazani.

Prihodi od zakupnina - Dom zdravlja je naplaćene prihode od zakupnine u iznosu od 12.000 KM iskazao kao prihode od prodaje učinaka, a ne kao prihode od zakupnina, što nije u skladu sa članom 53. stav (3) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike. Dom zdravlja je dao u zakup poslovni prostor u vlasništvu od 70 m² ZU Apoteka „BLAGOLEKS – FARM“ Bijeljina. Predmetni prostor je izdat uz ugovorenu mjesečnu zakupninu od 1.170 KM (sa PDV-om) na period od 15 godina, počev od 21.10.2013. godine i obavezu zakupodavca da će vršiti plaćanja svih pripadajućih komunalnih troškova. Aneksom ugovora iz 2015. godine promijenjen je naziv zakupoprimca u ZU Apoteka “EHPERA PHARMACY“ Bijeljina.

Prihodi od donacija su iskazani u iznosu od 103.256 KM, a odnose se na ulaganja Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite u izgradnju i adaptaciju građevinskih objekata i nabavku opreme i inventara za APM u iznosu 100.931 KM i opreme drugih pravnih lica od 2.325 KM.

Dom zdravlja je izvršio priznavanje prihoda od donacija i evidentiranje promjena na sredstvima i inventaru po okončanoj situaciji (iz 2017. godine) za izvedene radove na građevinskim objektima u vrijednosti od 511.193 KM po ugovoru od 23.12.2014. godine i računu za opremu i inventar od 31.03.2017. godine u iznosu od 95.592 KM, koji su glasili na Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite.

Donacije u opremi i inventaru nisu priznate u visini obračunate amortizacije donirane opreme, već u visini vrijednosti sredstava i inventara (97.917 KM), što nije u skladu sa zahtjevima MRS 20 - Računovodstvo državnih davanja i objelodanjivanja državnih pomoći, paragraf 17, zbog čega su prihodi od donacija i rezultat tekuće godine precijenjeni u iznosu od 68.049 KM, a potcijenjeni razgraničeni prihodi i primljene donacije za isti iznos.

Prihodi iz namjenskih izvora finansiranja su iskazani u iznosu od 156.620 KM. Odnose se na prihode po osnovu refundacija naknada neto plata za vrijeme porodiljskog odsustva od JU Javnog Fonda za dječiju zaštitu Republike Srpske 118.528 KM i naknade zbog bolesti od FZO RS (38.092 KM). Prihodi su priznati i iskazani na gotovinskoj osnovi. Zbog neblagovremeno uplaćenih doprinosa nisu iskazani prihodi po osnovu podnesenih zahtjeva za refundaciju obračunatih naknada za 2017. godinu.

Prihodi po osnovu ispravke greške iz ranijih godina iskazani su u iznosu od 2.300 KM. Uvidom u dokumentovanost transakcije utvrđeno je da su iskazani kao ispravka greške neevidentirane nabavke opreme u 2016. godini.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se klasifikacija prihoda od zakupnina, donacija, dotacija i subvencija vrši u skladu sa članom 53. stavovi (2) i (3) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

6.1.2. Rashodi

Rashodi su iskazani u iznosu od 5.782.346 KM, a odnose se na poslovne rashode 5.696.180 KM, finansijske rashode 63.446 KM i ostale rashode 22.720 KM. U odnosu na plan izvršeni su 98%.

Poslovni rashodi se odnose na troškove: materijala (514.663 KM), zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda (4.910.919 KM), amortizacije (99.238 KM) i nematerijalne troškove (71.355 KM).

Troškovi materijala iskazani su u iznosu od 514.663 KM, a odnose se na troškove: materijala za izradu učinaka (240.038 KM), ostalog materijala (76.754 KM) i goriva i energije (197.871 KM).

Troškovi lijekova i sanitetskog materijala su iskazani u iznosu od 240.038 KM. Lijekovi koje Dom zdravlja najčešće nabavlja su: reagensi za potrebe mikrobiologije, biohemije i zubarski materijal, za šta je proveo procedure nabavke. Za veći dio lijekova i sanitetskog materijala nabavka se vrši po ugovorima koje je zaključio FZO RS sa dobavljačem. U slučaju da je FZO RS u cijelosti realizovao ugovorenu vrijednost ili ukoliko FZO RS nije zaključio novi ugovor, na osnovu kog bi Dom zdravlja mogao naručivati materijal, Dom zdravlja je nastavljao saradnju sa istim dobavljačima, bez sprovedene procedure nabavki i to najmanje u iznosu od 52.583 KM (sa PDV-om) i pod istim uslovima, po kojim je FZO RS zaključio ugovor.

Troškovi sitnog alata i inventara iskazani su iznosu 33.072 KM. Dom zdravlja je izvršio rashodovanje inventara u vrijednosti od 23.007 KM, uz odobrenje direktora, a ne na osnovu prijedloga Komisije za popis i saglasnosti UO.

Troškovi naftnih derivata iznose 43.197 KM, a odnose se na potrošnju naftnih derivata za motorna vozila. Dom zdravlja vrši kontrolu po pitanju upotrebe vozila i to: pređenih kilometara po svakom vozilu, preko putnih naloga za vozila i ukupne i prosječne potrošnje, s tim da nema utvrđene normative potrošnje.

Troškovi za utrošenu električnu energiju iskazani su u iznosu od 96.545 KM. Račun za decembar u iznosu od 8.772 KM nije evidentiran u 2017. godini, zbog čega su rashodi i obaveze potcijenjeni. Rashodi perioda iznose 105.316 KM, od čega se na zatezne kamate odnosi 46.420 KM, što čini 44% od ukupnih troškova perioda.

Troškovi toplotne energije iskazani su u iznosu od 58.123 KM. Isporku toplotne energije Domu zdravlja vrši Zvornik stan a. d. Zvornik na osnovu Ugovora o isporuci prirodnog gasa, zaključenog 2016. godine na neodređeno vrijeme.

Troškovi bruto zarada i ostali lični rashodi iskazani su u iznosu od 4.910.919 KM, a odnose se na troškove bruto zarada i naknada zarada u iznosu od 4.788.915 KM, a čine

ih troškovi bruto zarada (4.771.961 KM) i bruto naknada članovima upravnog i nadzornog odbora (16.954 KM), dok su ostali troškovi za bruto naknade iskazani u iznosu od 122.004 KM.

Obračun plata vrši se u skladu sa Zakonom o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske.

Dom zdravlja je obračunavao naknadu plate za vrijeme bolesti preko 30 dana u iznosu od 90% plate koju bi radnik ostvario za redovan rad prema Pravilniku o izmjenama i dopunama Pravilnika o radu Doma zdravlja od 19.03.2013. godine, a koji nije usklađen sa članom 23. Pravilnika o ostvarivanju prava na naknadu plate za vrijeme privremene nesposobnosti za rad (Službeni glasnik RS, br. 63/08, 38/10, 61/11, 87/12, 100/14, 4/15 i 8/16), kojim je propisano da refundacija naknade iznosi 70% plate koju bi radnik ostvario za redovan rad.

Dom zdravlja ne vrši evidentiranje potraživanja od nadležnih fondova socijalnog osiguranja i prihoda po tom osnovu prema nastanku poslovnog događaja.

Troškovi bruto naknada članovima UO iznose 16.954 KM i u cjelosti se odnose na naknade članovima UO iz ranijeg perioda. Visina naknade je utvrđena Odlukom o visini naknade članova upravnog i nadzornog odbora u preduzećima i ustanovama od lokalnog značaja od 5.5.2003. godine u visini od 270 KM. Troškovi bruto naknada članovima UO su iskazani na gotovinskoj osnovi, u momentu plaćanja, čime je finansijski rezultat ranijih godina iskazan više (16.954 KM), a obaveze prema članovima UO (10.732 KM) i obaveze za ostale poreze i doprinose i druge dažbine (6.222 KM) manje u početnom stanju.

Dom zdravlja nije iskazao troškove bruto naknada članovima UO tekućeg perioda u iznosu od 26.866 KM, niti je evidentirao u ranijem periodu iznos od 17.910 KM, što nije u skladu sa zahtjevima paragrafa 27 i 28 MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja. U toku rada revizije izvršena je ispravka greške na teret rashoda perioda i rezultata ranijih godina.

Ostali lični rashodi su iskazani u iznosu od 122.004 KM, odnose se na: otpremnine za odlazak u penziju 16.087 KM, troškove dnevnica 5.877 KM, troškove zaposlenih na službenom putu 48 KM, naknade za troškove prevoza na radno mjesto i sa radnog mjesta 83.072 KM i ostale naknade troškova zaposlenih 16.920 KM.

Rashodi za otpremnine iskazani su u iznosu od 16.087 KM, od čega se na rashode za prethodnu godinu odnosi 10.379 KM, a na rashode za otpremnine iz 2017. godine odnosi 5.708 KM. Dom zdravlja nije izvršio evidentiranje naknada za otpremnine u 2017. godini u iznosu od 3.691 KM, pa su rashodi za otpremnine i obaveze za naknade potcijenjeni u navedenom iznosu.

Troškovi dnevnica na službenom putu iskazani su u iznosu od 5.877 KM, od čega se na rashode prethodnog perioda odnosi 832 KM, dok rashodi u iznosu od 787 KM nisu evidentirani, a odnose se na 2017. godinu

Naknade troškova prevoza na radno mjesto iskazane su u iznosu od 83.072 KM. Obračun troškova prevoza na posao i sa posla vrši se u skladu sa članom 19. stav (2) Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti zdravstva Republike Srpske. Dom zdravlja nije evidentirao i iskazao rashode perioda u iznosu od 59.700 KM i ranijeg perioda 9.365 KM, dok su kao rashodi perioda u iznosu 45.202 KM iskazani rashodi iz 2016. godine.

Ostale naknade troškova zaposlenih iznose 16.920 KM, a odnose se na novčane pomoći prilikom rođenja djeteta, smrti člana porodice i smrti radnika. Evidentiranje ostalih naknada troškova zaposlenih vršeno je na gotovinskoj osnovi, pa se od iskazanog iznosa na pomoći iz 2017. godine odnosi 5.807 KM, a na pomoći iz ranijeg perioda

11.113 KM. Dom zdravlja nije evidentirao i iskazao rashode tekućeg perioda od 30.997 KM i ranijeg perioda 12.312 KM.

Dom zdravlja je evidentirao rashode za otpremnine, troškove dnevnica na službenom putu, naknada za prevoz na posao i povratak sa posla, pomoći zaposlenim, te naknada članovima UO na gotovinskoj, a ne na obračunskoj osnovi prema nastanku poslovnog događaja, zbog čega su kao rashodi perioda iskazane isplate naknada za 2015. i 2016. godinu u iznosu od 84.480 KM, dok su rashodi/obaveze tekućeg perioda ostali neevidentirani u iznosu od 122.261 KM, što nije u skladu sa zahtjevima MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja, paragrafi 27. i 28.

Troškovi proizvodnih usluga iskazani su u iznosu od 100.005 KM, a odnose se na troškove: PTT usluga (22.218 KM), komunalnih usluga (39.379 KM), usluga održavanja (26.776 KM), bruto naknada angažovanih izvršilaca po ugovoru o povremenim i privremenim poslovima (8.894 KM) i ostale troškove (2.738 KM).

Troškovi komunalnih usluga odnose se na isporuku vode, odvoz smeća po računima „Vodovod i kanalizacija“ a.d Zvornik u iznosu od 31.261 KM, dok su troškovi odvoza medicinskog otpada iskazani po računima D.o.o. Mediko-otpad Zvornik u iznosu od 8.118 KM. Dom zdravlja nema zaključen ugovor sa ugovornim organom koji obavlja djelatnost vodosnabdjevanja, prečišćavanja otpadnih voda i odvoza smeća u skladu sa članom 77. i 78. Zakona o javnim nabavkama.

Troškovi komunikacionih i PTT usluga iskazani su u ukupnom iznosu od 22.218 KM, a odnose se na rashode za usluge: korišćenja fiksnog i mobilnog telefona, interneta, otpreme pošte i ostale rashode (RTV pretplata, zakup linija za fiskalne kase). Za sve navedene usluge Dom zdravlja ima zaključene ugovore.

Troškovi za usluge korišćenja mobilnog telefona iskazani su u iznosu od 6.765 KM, dok rashodi zaposlenih koji su u VPN mreži iznose 44.680 KM, i u potpunosti se refundiraju obustavom od plate korisnika broja. Uprava internim aktom nije utvrdila koji nivo rukovodstva i zaposlenih ima pravo na upotrebu mobilnog telefona u službene svrhe. Veći broj zaposlenih bez ikakvih ograničenja koristi po više brojeva (151 broj), što nepotrebno opterećuje angažovanje zaposlenih prilikom izračunavanja obustava po zaposlenom i formiranje spiskova na osnovu kojih se vrši obustava od plate.

Troškovi usluga održavanja iskazani su u iznosu od 26.776 KM, od čega se značajan dio rashoda odnosi na iznajmljivanje i održavanje uređaja za štampanje po ugovorima zaključenim od 19.02.2015. g i 31.03.2017. godine. Izvršenje rashoda po predmetnim ugovorima u 2017. godini iskazano je u iznosu od 10.099 KM, od čega se na ugovor iz 2017. godine odnosi 7.017 KM (bez PDV), što potvrđuje da su procijenjena vrijednost i provedeni postupak javne nabavke putem direktnog sporazuma značajno veći od iznosa definisanog članom 14. Zakona o javnim nabavkama.

Bruto naknade ugovora o privremenim i povremenim poslovima iskazani su u iznosu od 8.894 KM. Tokom 2017. godine, posao je obavljalo 5 lica, na osnovu 6 ugovora o djelu (sa jednim licem bila dva ugovora u 2017. godini) i to za poslove održavanja softvera i administracije baze podataka, citološko patološke preglede pacijenata, oftamološke preglede i poslove održavanja računarske mreže.

Troškovi amortizacije i rezervisanja iskazani su u iznosu od 99.238 KM i u cjelosti se odnose na troškove amortizacije građevinskih objekata i opreme. Obračun amortizacije je vršen linearnom metodom.

Nematerijalni troškovi, porezi i doprinosi iskazani su u iznosu od 71.355 KM. Najvećim dijelom se odnose na troškove: osiguranja (20.107 KM), usluga održavanja softvera (2.182 KM), reprezentacije (2.941 KM), platnog prometa (4.271 KM), poreza (6.700 KM), doprinosa (11.758 KM) i ostalih nematerijalnih troškova (23.396 KM).

Finansijski rashodi iskazani su u iznosu od 63.446 KM, a odnose se na kamate: na zajam prema FZO RS (43.716 KM), zbog neblagovremenog plaćanja obaveza prema dobavljačima (8.897 KM) i kamatu (10.833 KM) koja je u izvršnom postupku po pravosnažnoj presudi isplaćena JZU Bolnica Zvornik, zajedno sa dugom u iznosu od 26.149 KM. Rashodi kamata su potcijenjeni za neiskazanu kamatu po finansijskom lizingu od 4.091 KM i kamatu po Rješenju o odgodi plaćanja poreskog duga iz 2016. godine u iznosu od 115.462 KM, a rezultat tekuće godine je precijenjen za 119.553 KM.

Ostali rashodi iskazani su u iznosu od 22.720 KM, a odnose se na gubitke od prodaje i rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme 17.911 KM, rashoda zaliha materijala i drugih rashoda od 4.809 KM. Dom zdravlja je iskazao kao rashode perioda rashod opreme po popisu za 2016. godinu u iznosu od 6.251 KM, što nije u skladu sa zahtjevima MRS 8 – Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške.

Dom zdravlja je vodio spor radi naplate duga po datom stambenom kreditu nakon smrti jednog radnika u iznosu od 11.340 KM. Presudom Osnovnog suda u Zvorniku od 3.5.2017. godine tužba tužitelja je odbijena kao neosnovana. Na osnovu odluke UO izvršen je otpis spornog duga i rashod evidentiran na gubicima po osnovu prodaje i rashodovanja nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme, što nije u skladu sa članom 45. stavovi (2) i (10) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike, čime su isti više iskazani za 11.340 KM, a rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja manje za navedeni iznos.

Na teret rashoda perioda nije vršena ispravka potraživanja čija je naplata neizvjesna u iznosu od 43.755 KM.

6.1.3. Finansijski rezultat

U Bilansu uspjeha su iskazani ukupni prihodi u iznosu od 5.964.540 KM, ukupni rashodi u iznosu od 5.782.346 KM i dobitak tekućeg perioda u iznosu od 182.194 KM. Kao što smo naveli pod tačkom 6.1.1 i 6.1.2 Izvještaja iskazani prihodi i rashodi nisu evidentirani na propisan način i u periodima na koje se odnose, zbog čega su precijenjeni ukupni prihodi za 86.617 KM, potcijenjeni ukupni rashodi za 253.877 KM i finansijski rezultat pripadajućeg obračunskog perioda precijenjen za 158.300 KM.

6.2. Bilans stanja

U Bilansu stanja Doma zdravlja na dan 31.12.2017. godine iskazana je uravnotežena vrijednost ukupne aktive i pasive u iznosu od 5.036.343 KM.

6.2.1. Aktiva

6.2.1.1. Stalna sredstva

Stalna imovina je iskazana u iznosu od 3.032.637 KM nabavne vrijednosti, 1.386.803 KM ispravke vrijednosti i 1.645.834 KM neotpisane vrijednosti. Odnosi se na zemljište, nekretnine, postrojenja, opremu i investicione nekretnine i dugoročne finansijske plasmane.

Nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine su iskazani u iznosu od 2.998.631 KM nabavne vrijednosti, 1.386.803 KM ispravke vrijednosti i 1.611.828 KM neto vrijednosti, a odnose se na vrijednost zemljišta, građevinskih objekata, postrojenja i opreme.

U Domu zdravlja u primjeni su softverske aplikacije za: knjigovodstvo od dobavljača MB Softver Osmaci, program DrMedic za porodičnu medicinu od dobavljača Računari d.o.o. Banja Luka i za pružene zdravstvene usluge od dobavljača „MedicPro“, za koje nije

obezbijeđena dovoljna dokumentacija za potrebe adekvatnog evidentiranja, pa ista nije evidentirana u poslovnim knjigama.

Zemljište je na dan 31.12.2017. godine iskazano u iznosu od 5.047 KM. U poslovnim evidencijama Doma zdravlja vodi se zemljište u Čelopeku, dok za ostale dvije lokacije (sjedište Doma zdravlja u Zvorniku i APM Kozluk) na kojima su izgrađene ambulante, a koje su prema dostavljenoj dokumentaciji u posjedu i vlasništvu Doma zdravlja, kao i zemljište u Kiseljaku u čijem je posjedu Dom zdravlja, dok se u gruntovnici vodi na fizičkim licima, nisu evidentirana, što nije u skladu sa članom 4. stav (1) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva zadruga, druga pravna lica i preduzetnike. Za lokaciju APM u Drinjači nisu riješeni imovinsko pravni odnosi, čeka se izlaganja na javni uvid podataka o nepokretnostima i utvrđivanja prava na nepokretnostima.

Građevinski objekti su iskazani u iznosu od 1.453.638 KM nabavne vrijednosti, 225.353 KM ispravke vrijednosti i 1.228.285 KM sadašnje vrijednosti. Odnose se na objekte Doma zdravlja u sjedištu i APM u Kozluku, Kiseljaku, Branjevu, Drinjači i Čelopeku.

U 2017. godini evidentirano je povećanje vrijednosti građevinskih objekata za izvršena kapitalna ulaganja u ranijem periodu od strane resornog ministarstva u iznosu od 511.045 KM, koje je u analitičkoj evidenciji iskazano kao povećanje vrijednosti građevinskog objekta u Čelopeku, a ne kao ulaganje u adaptaciju i sanaciju objekta centralne zgrade Doma zdravlja u Zvorniku (336.897 KM) i izgradnju ambulante u Čelopeku (174.148 KM). Smanjenje vrijednosti građevinskih objekata se odnosi na obračun amortizacije u iznosu od 20.061 KM.

Zemljište i građevinski objekat u Branjevu nije u posjedu i vlasništvu Doma zdravlja, te je isto potrebno evidentirati u vanbilansnoj evidenciji, shodno članovima 62. i 63. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruga, druga pravna lica i preduzetnike.

Postrojenja i oprema su iskazani u iznosu od 1.539.946 KM nabavne vrijednosti, 1.161.450 KM ispravke vrijednosti i 378.496 KM neto vrijednosti. Povećanje sredstava iskazano je u iznosu od 160.792 KM, a odnosi se na opremu koja je nabavljena vlastitim sredstvima (83.266 KM), primljene donacije u opremi (75.227 KM), viška opreme, odnosno ispravku greške (2.300 KM).

Dom zdravlja je izvršio nabavke opreme u iznosu od 83.266 KM, od čega je najznačajnija nabavka sanitetskog vozila (77.156 KM). Sanitetsko vozilo je nabavljeno putem finansijskog lizinga i priznato u iznosu glavnice i obračunate lizing naknade, što nije u skladu sa paragrafom 20. MRS 17 - Lizing. Opremu je u najvećem iznosu doniralo resorno ministarstvo u okviru projekta "Jačanje zdravstvenog sektora - dodatno finansiranje".

Smanjenje vrijednosti opreme izvršeno je po osnovu obračunate amortizacije u iznosu od 79.177 KM, predloženog rashodovanja neupotrebljivih sredstava od strane popisne komisije iz 2016. godine u iznosu od 6.251 KM (nabavna vrijednost 263.816 KM, ispravka vrijednosti 257.565 KM) i iz 2017. godine u iznosu od 320 KM (nabavna vrijednost 206.154 KM, ispravka vrijednosti 205.834 KM). Upravni odbor nije donio blagovremeno odluku o usvajanju Izvještaja Centralne popisne komisije Doma zdravlja za 2016. godinu, pa je knjiženje rezultata popisa iz 2016. godine izvršeno ispravkom greške u početnom stanju 2017. godine. Dom zdravlja nije objelodanio informacije o ispravci greške u početnom stanju 2017. godine, što nije u skladu sa zahtjevima paragrafa 49. MRS 8 - Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procjena i greške.

Po Odluci o usvajanju Izvještaja o popisu za 2017. godinu, Dom zdravlja je isknjižilo vozilo, koje je prodato u maju 2018. godine. Obzirom da su za navedeno vozilo bili

ispunjeni uslovi iz paragrafa 7-8 MSFI 5-Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja, Dom zdravlja je trebao izvršiti klasifikovanje motornih vozila kao imovinu koja se drži za prodaju shodno paragrafu 6 spomenutog standarda.

Prilikom obračuna amortizacije Dom zdravlja je za svu opremu (namještaj, kompjuteri, motorna vozila i dr) koristio istu amortizacionu stopu (14,3%), što nije u skladu sa visinom godišnjih amortizacionih stopa definisanih Pravilnikom o primjeni godišnjih amortizacionih stopa (Službeni glasnik RS, br. 47/16).

Prema podacima iz analitičke evidencije stalne imovine i inventara utvrđeno je da Dom zdravlja poseduje znatan broj sredstava koja nemaju sadašnju vrednost, odnosno potpuno su amortizovana, a i dalje se nalaze u upotrebi. Pored navedenog utvrđeno je da se skoro 40% stavki iz grupe oprema i inventar vodi komadno bez iskazane nabavne i ispravke vrijednosti. Dom zdravlja nije vršio preispitivanje korisnog vijeka upotrebe postrojenja i opreme u skladu sa paragrafom 51. MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema, kao ni procjenu vrijednosti opreme koja se vodi komadno.

U okviru zaliha alata i sitnog inventara, zbog nedefinisanih računovodstvenih politika, a rukovodeći se samo jednim kriterijumom (vrijednost niža od 1.000 KM), iskazani su: kancelarijski namještaj, televizori, telefoni, frižideri, protivpožarni aparati i dr, koje imaju vijek upotrebe duži od jedne godine, pa navedena klasifikacija nije izvršena u skladu sa MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema, paragraf 6, kojim je definisano da je oprema materijalna stavka od koje se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Investiciona imovina nije iskazana za poslovni prostor u okviru zgrade Doma zdravlja, koji se izdaje u zakup i po osnovu čega Dom zdravlja ostvaruje prihode, što nije u skladu sa par 5, 16. i 57. (c) MRS 40 – Investicione nekretnine.

Dom zdravlja nije izvršio potrebna objavljivanja u skladu sa zahtjevima MRS 16-Nekretnine, postrojenja i oprema paragraf 73 do 79 (osnove za odmjerenje korišćene kod utvrđivanja nabavne vrijednosti, korišćeni metod amortizacije, korisni vijek upotrebe ili korišćene stope amortizacije, usklađivanje knjigovodstvene vrijednosti na početku i na kraju perioda, postojanje i iznosi ograničenja vlasništva, informacija o amortizovanim sredstvima koja su još u upotrebi i dr.).

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- **uspostavi potpuna, tačna i ažurna evidencija nepokretnosti (građevinski objekti i zemljište) koje koristi,**
- **u skladu sa MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema, paragraf 51, preispita korisni vijek opreme i izvrše potrebna evidentiranja,**
- **utvrdi stvarno stanje stalnih sredstava, te da se imovina prizna, vrednuje i evidentira u skladu sa Pravilnikom o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike, MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema, MRS 38 - Nematerijalna imovina i MRS 40 - Investiciona imovina.**

6.2.1.2. Dugoročni finansijski plasmani

Dugoročni finansijski plasmani iskazani su u iznosu od 34.006 KM i u cijelosti se odnose na dugoročne kredite date radnicima Doma zdravlja u periodu od 2001. godine do 2003. godine, na period od 10 do 20 godina uz kamatnu stopu u visini od 2% na godišnjem nivou. Sa 31.12.2017. godine ostalo je 7 lica koja otplaćuje kredit.

Dom zdravlja nije vršio reklasifikaciju dugoročnih plasmana, na kratkoročne na dan bilansiranja, što nije u skladu sa članom 17. stav (6) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica u preduzetnike.

6.2.1.3. Tekuća imovina

Tekuća imovina je iskazana u ukupnom iznosu od 645.276 KM i čine je zalihe materijala, dati avansi, kratkoročna potraživanja, gotovinski ekvivalenti i gotovina.

Zalihe, stalna sredstva i sredstva obustavljenog poslovanja namijenjena prodaji iskazana su u iznosu od 104.903 KM, a čine ih: zalihe robe i dati avansi.

Zalihe robe su iskazane u iznosu 41.444 KM i čine ih zalihe lijekova (35.489 KM) i nemedicinskog materijala (5.955 KM). Računovodstvenim politikama je definisano da se zalihe vode po metodi prosječne cijene. Dom zdravlja vodi pomoćnu evidenciju zaliha u aplikativnom softveru po vrsti materijala/artikla i dobavljaču. Za izdavanja lijekova i materijala iz magacina u cijelosti se terete troškovi poslovanja obračunskog perioda, ali se jedan dio nabavki pojedinih materijala direktno evidentira na teret troškova. U Domu zdravlja ne postoje pisane procedure kojima je definisano upravljanje zalihama, te utvrđivanje normativa potrošnje nemedicinskog materijala.

Dati avansi su iskazani u iznosu od 63.459 KM, a odnose se na pretplate dobavljačima. Najznačajniji iznos od 61.986 KM odnosi se na pretplatu Zvornik Stan a.d Zvornik, koju je Dom zdravlja izvršio 21.09.2017. godine u iznosu od 100.000 KM. Sredstva su uplaćena na račun dobavljača na osnovu ugovora o zajmu. Na dan bilansiranja iskazana neutrošena sredstva u iznosu od 61.986 KM nisu vraćena kao što je ugovorom definisano, već su prenesena na avanse i utrošena za zatvaranje obaveza za isporučeni gas 2018. godine.

Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina iznose: bruto vrijednosti (569.990 KM), ispravke vrijednosti (29.617 KM) i neto vrijednosti (540.373 KM), a čine ih: kratkoročna potraživanja, gotovinski ekvivalenti i gotovina.

Potraživanja po osnovu prodaje i pružanja usluga (kupci) iskazani su na bruto principu: bruto vrijednosti 341.775 KM, ispravke vrijednosti 29.617 KM neto knjigovodstvene vrijednosti 312.158 KM. Najznačajniji iznos od 281.590 KM odnosi se na potraživanja od FZO RS, koja su priznata i iskazana po osnovu ugovorenih sredstava sa FZO RS.

Na dan bilansiranja nisu usklađena potraživanja iskazana u glavnoj knjizi i pomoćnim evidencijama sa stvarnim stanjem za 29.617 KM.

Pored Ugovora o pružanju i finansiranju primarnog nivoa zdravstvene zaštite za 2017. godinu, za koje ispostavlja mjesečne fakture u visini 1/12 ugovorenog iznosa, Dom zdravlja fakturiše usluge za: prevoz bolesnika na dijalizu, zdravstvenu zaštitu pruženu ino osiguranicima i dentalna sredstva. Članom 41. stav (2) Ugovora o pružanju i finansiranju primarnog nivoa zdravstvene zaštite za 2017. godinu definisano je da će FZO na osnovu izvršenih korekcija vršiti plaćanja zdravstvenoj ustanovi na mjesečnom nivou. Računovodstvenim politikama Doma zdravlja nisu definisane specifičnosti iz finansijskih i obračunskih odnosa sa FZO RS, a odnose se na evidentiranje izdatih faktura za ino osiguranike, dijalizu, dentalna sredstva, više izdate lijekove na recept, izvršene usluge za druge ustanove, naknadu FZO RS i dr.

Potraživanja od državnih organa po osnovu refundacije i pomoći osnivača iz budžeta evidentiraju se kao potraživanja od kupaca, što nije u skladu sa članom 16. stav (5) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike. Na dan bilansiranja JZU nije vršila procjenu naplativosti i ispravku vrijednosti nenaplaćenih potraživanja, zbog čega su potraživanja nerealno iskazana za 43.755 KM, a rashodi po osnovu obezvrjeđenja potraživanja potcijenjeni za navedeni iznos, što nije u skladu sa paragrafima 33, 37 i 85 Okvira za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja i članom 14. stavovi (7) i (9) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike. Mogućnost naplate ovih potraživanja je neizvjesna pa je,

shodno načelu opreznosti, trebalo izvršiti njihovu ispravku na teret rashoda perioda. Dom zdravlja nema uređenu politiku vrednovanja potraživanja, odnosno uslove po kojim se klasifikuju kao sumnjiva i sporna i vrši ispravka i otpis potraživanja. U Napomenama uz finansijske izvještaje nisu obelodanjene potpune informacije o nenaplaćenim potraživanjima iz ranijeg perioda, neusaglašenim stanjima potraživanja, kao i prijavljena potraživanja preduzeća u stečaju.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti iskazani su u iznosu od 228.215 KM, a u najvećem iznosu odnose se na novčana sredstva na žiro računima otvorenim kod poslovnih banaka (228.214 KM).

Dom zdravlja ima zaključene ugovore o otvaranju računa, deponovanju novčanih sredstava i vođenju platnog prometa sa sljedećim bankama: Novom Banjalučkom bankom a.d Banja Luka, Novom bankom a.d Banja Luka, Filijala Zvornik, Pavlović International bank a.d. Bijeljina i Addiko Bank a.d. Banja Luka.

Najznačajniji dio blagajničkog poslovanja odnosi se na naplatu participacije od korisnika zdravstvene zaštite i naknada za pružene usluge neosiguranim licima. Gotovina se svakodnevno sa naplatnih mjesta predaje na glavnu blagajnu i polaže na račun. U izvještajnom periodu Dom zdravlja je vršio isplatu naknada zaposlenim (otpremnine, pomoći, naknadu za prevoz) gotovinski, što nije u skladu sa članom 3. Uredbe o uslovima i načinima plaćanja gotovim novcem („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 86/12, 10/14). U toku revizije izvršena je ispravka grešaka poslovnih promjena koje nisu evidentirane prema nastanku poslovnog događaja. Isplata naknade za prevoz za juli 2017. godine izvršena je dana 15. i 16.10.2018. godine na tekuće račune zaposlenih. Ostale greške u vezi sa neblagovremenom obradom zaprimljenih knjigovodstvenih isprava su prihvaćene od strane Uprave i sve neizmirene obaveze iz 2016. i 2017. godine su priznate i evidentirane u toku revizije, kao ispravka greške.

6.2.2. Pasiva

Poslovna pasiva (obaveze i vlastiti izvori) je na dan 31.12.2017. g. iskazana u iznosu od 5.036.343 KM, od čega se na: dugoročne obaveze odnosi 992.934 KM i kratkoročne obaveze 4.043.409 KM.

6.2.2.1. Kapital

Kapital iskazan u Bilansu stanja čine: osnovni kapital, neraspoređeni dobitak tekuće godine i gubitak iznad visine kapitala.

Osnovni kapital iskazan je u iznosu od 1.200.417 KM. Osnovni kapital nije usklađen sa Odlukom o organizovanju i usklađivanju akata o osnivanju Doma zdravlja iz 2011. godine i rješenjima o registraciji Okružnog privrednog suda u Bijeljini iz 2012. i 2016. godine. Za osnivanje i početak rada zdravstvene ustanove osnivač je uplatio ulog od 2.000 KM. Rješenjem o registraciji Okružnog privrednog suda u Bijeljini iz 2012. godine Dom zdravlja je registrovan kao JZU na osnovu Zakona o sistemu javnih službi, sa upisanim kapitalom subjekta upisa 0 KM. Usklađivanje poslovnih evidencija sa rješenjem registracionog suda nije izvršeno do kraja revizije.

Neraspoređeni dobitak tekuće godine je iskazan u iznosu od 182.194 KM.

Gubitak iznad visine kapitala je iskazan u iznosu od 2.745.233 KM, a odnosi se na gubitak ranijih godina.

Kao što svo naveli pod tačkama 6.1.1. i 6.1.2. Izvještaja gubitak iznad visine kapitala je potcijenjen za 528.083 KM, od čega za neto gubitak tekuće godine (158.300 KM) i gubitak prethodne godine u najmanjem iznosu neevidentiranih obaveza u periodu na koji se odnose (369.783 KM).

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se usaglasi vrijednost kapitala u poslovnim evidencijama sa iskazanim vrijednostima u osnivačkom aktu i sudskom registru.

6.2.2.2. Dugoročne obaveze

Dugoročne obaveze iskazane su u iznosu od 992.934 KM, a čine ih dugoročne obaveze po zajmovima od povezanih pravnih lica u iznosu 888.878 KM i dugoročne obaveze po osnovu lizinga u iznosu 104.056 KM. Ukupne dugoročne obaveze nisu iskazane u skladu sa članom 29. stavovi (4), (8) i (14) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Dugoročne obaveze po zajmovima od povezanih pravnih lica su iskazane u iznosu od 888.878 KM, a odnose se na obaveze po osnovu zaduživanja Doma zdravlja kod Fonda. Dom zdravlja je u toku 2008. godine, u skladu sa Odlukom Vlade RS i Odlukom Upravnog odbora Fonda o prihvatanju Odluke Vlade Republike Srpske o davanju zajma Fondu, zaključio Ugovor o zajmu, kojim je Fond kao zajmodavac doznačio sredstva u vidu zajma Domu zdravlja kao zajmoprimcu u iznosu od 1.333.725 KM, a Dom zdravlja je preuzeo obavezu, tako što će iznos mjesečnog anuiteta i ostalih troškova vezanih za zajam biti obustavljen iz ugovorenih sredstava JZU na godišnjem nivou. Aneksom Ugovora o zajmu iz 2012. godine, definisano je da će zajmoprimac vraćati Zajmodavcu sredstva u iznosu od 425.125 KM, koja čine njegovo srazmjerno učešće u iznosu duga uzetog 2008. godine, pod istim uslovima pod kojim je Vlada RS zaključila Ugovor sa Hypo Alpe Adria bank, a.d. Banja Luka, odnosno zaključenim Sporazumom zajmodavca sa Vladom Republike Srpske. Način izmirenja srazmjernog dijela duga zajedno sa kamatom, definisan je Otplatnim planom (ukupno 624.021 KM) u periodu od 120 mjeseci sa uključenim grejs periodom od 24 mjeseca. Preostali iznos glavnog duga od 908.600 KM iz ugovora izmiriće se pod istim uslovima pod kojim Zajmodavac bude izmirivao ostatak duga prema Vladi Republike Srpske. Ugovorom je definisano da su sredstva obezbijedenja vraćanja prenesenih sredstava ugovorena sredstva o pružanju i finansiranju zdravstvene zaštite sa zajmodavcem.

Na dan bilansiranja stanje dospjelog duga u iznosu od 241.738 KM nije reklasifikovano na kratkoročne obaveze.

Smanjenje obaveza po zajmu obustavom od ugovorenih sredstava perioda nije transparentno na nivou javne ustanove, a navedene transakcije nisu pojedinačno obelodanjene u Napomenama uz finansijske izvještaje. Dom zdravlja nije vršio reklasifikaciju obaveza koje dospjevaju do godinu dana na kratkoročne obaveze, kako u ranijem periodu, tako ni na datum bilansiranja sa 31.12.2017. godine zbog čega su dugoročne obaveze precijenjene a kratkoročne obaveze po navedenom osnovu potcijenjene za 361.568 KM (obaveze koje dospjevaju na naplatu u 2018. godini 119.830 KM i 241.738 KM zaostali dug).

Dugoročne obaveze po finansijskom lizingu u zemlji iskazane su u iznosu od 104.056 KM. Dom zdravlja kao korisnik lizinga je priznao obavezu po finansijskom lizingu i unapred obračunatu lizing naknadu u iznosu od 13.282 KM, što nije u skladu zahtjevima MRS 17 - Lizing, zbog čega su sredstva i dugoročne obaveze u bilansu stanja precijenjene, a vanbilansna aktiva i pasiva potcijenjene. Nezavisno od načina na koji će biti sprovedena korekcija na datum bilansa stanja, obračunate lizing naknade treba da budu objelodanjene u napomenama koje predstavljaju sastavni dio finansijskih izvještaja. Nije izvršen prenos dijela dugoročnih obaveza po finansijskom lizingu, koji dospijeva za naplatu do godinu dana, na kratkoročne finansijske obaveze (29.090 KM).

Na dan bilansiranja dugoročne obaveze su precijenjene za iznos od 398.018 KM, a potcijenjene kratkoročne obaveze za navedeni iznos.

6.2.2.3. Kratkoročne obaveze

Kratkoročne obaveze su iskazane u iznosu od 4.043.409 KM a čine ih obaveze: iz poslovanja prema dobavljačima, za zarade i naknade zarada, za PDV, za poreze i doprinose i druge dažbine i pasivna vremenska razgraničenja. Iskazane kratkoročne obaveze su veće od tekuće imovine što ukazuje da Dom zdravlja ima izražene finansijske probleme sa nelikvidnošću i neblagovremenim izmirenjem dospjelih obaveza.

Obaveze za zarade i naknade zarada iskazane su u iznosu od 2.527.822 KM, a odnose se na neisplaćene neto zarade, naknade zarade za novembar i decembar i naknade na teret materijalnih troškova za 2017. godinu u iznosu od 488.896 KM, poreze i doprinose za 2017. godinu u iznosu od 780.625 KM i poreze i doprinose iz perioda 2012-2016. godine u iznosu od 1.258.301 KM. Kao što smo naveli pod tačkom 6.1.2. Izvještaja, tekuće obaveze po osnovu naknada zaposlenim i naknada članovima UO su potcijenjene za iznos obaveza od 162.348 KM, koje nisu evidentirane prema nastanku poslovnog događaja, zbog čega su precijenjeni: rezultat prethodnog perioda za 40.087 KM i rezultat tekućeg perioda za 37.781 KM.

Dom zdravlja, kao poreski obveznik, nije vršio uplatu poreza i doprinosa na lična primanja u zakonskom roku što nije u skladu sa članom 65. Zakona o porezu na dohodak (Službeni glasnik Republike Srpske broj 60/15) i članom 8. stav (3) Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima.

Ministarstvo finansija Republike Srpske je 06.04.2016. godine donijelo Rješenje o odgođenom plaćanju poreskog duga na period od 60 mjeseci uz grejs period od jedne godine po prijedlogu resornog Ministarstva, uz obavezu redovnog plaćanja tekućih poreza i doprinosa. Utvrđena obaveza po rješenju iznosi 1.466.157 KM, od čega je glavni dug 1.303.963 KM, a obračunata kamata 162.194 KM. Revizijom iskazanih obaveza po osnovu poreza i doprinosa utvrđeno je da su obaveze za poreze i doprinose potcijenjene za iznos od 277.656 KM, od čega 162.194 KM za kamatu utvrđene rješenjem o odgođenom plaćanju i 115.462 KM, na ime dospjele kamate po reprogramu sa 31.12.2017. godine i troškove postupka u iznosu od 65.674 KM.

Dom zdravlja nije vršio reklasifikaciju obaveza po navedenom reprogramu sa obaveza za zarade i naknade zarada na ostale dugoročne obaveze, što nije u skladu sa članom 29. stavovi (11) i (14) i članom 33. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruga, druga pravna lica i preduzetnike (700.675 KM).

Obaveze iz poslovanja su iskazane u iznosu od 1.001.116 KM, a odnose se na obaveze prema dobavljačima iz Republike Srpske 926.351 KM, Federacije BiH 60.071 KM, Distrikta Brčko 14.294 KM i inostranstva 399 KM. Obaveze prema dobavljačima su potcijenjene u najmanjem iznosu za 46.788 KM.

Obaveze prema dobavljačima za lijekove iskazane su u iznosu 216.954 KM, dok najveći dio obaveza u iznosu od 652.590 KM ili 65% odnosi se na obaveze za utrošenu električnu energiju (403.371 KM), za utrošenu vodu, odvoz smeća i obračunatu kamatu (249.219 KM). U toku izvještajnog perioda Dom zdravlja nije vršio plaćanja obaveza prema navedenim dobavljačima.

U obavezama prema dobavljačima za isporučenu električnu energiju su i obaveze po Ugovoru o reprogramu iz 2013. godine koje sa 31.12.2017. godine iznose 68.295 KM. Dana 28.10.2013. godine Dom zdravlja je zaključio Ugovor o reprogramu duga sa ZEDP „Elektro – Bijeljina“ a.d. Bijeljina u iznosu od 99.945 KM, kojim je definisan način otplate u 60 jednakih rata od 1.666 KM, počev od 26.10.2013. do 9.11.2018. godine. Dana, 28.02.2018. godine Dom zdravlja je zaključio novi Sporazum o nagodbi sa ZEDP „Elektro – Bijeljina“ a.d. Bijeljina na iznos od 441.343 KM, kojim je preuzeo obavezu da će uplatiti 10% od ukupnog iznosa (44.131 KM) na račun ZEDP „Elektro – Bijeljina“ a.d.

Bijeljina u roku od 5 dana od dana potpisivanja istog, a preostali dug u iznosu od 397.209 KM će se izmiriti u 48 mjesečnih rata. Osim navedenog, Dom zdravlja je preuzeo obavezu da pored navedenih rata redovno izmiruje tekuće obaveze za utrošenu električnu energiju.

U napomenama uz finansijske izvještaje nije obelodanjen sudski spor radi naplate duga „Vodovod i kanalizacija“ a.d. Zvornik, iz perioda 01.07.2011. godine do 31.10.2013. godine, kao ni status sudske presude i troškova postupka, koji nisu evidentirani.

6.2.2.4. Pasivna vremenska razgraničenja i rezervisanja

Pasivna vremenska razgraničenja su iskazana u iznosu od 505.123 KM, a odnose se na kapitalna ulaganja u objekte Doma zdravlja: u sjedištu ustanove (336.897 KM) i APM u Čelopeku (174.148 KM), kao što smo naveli pod tačkama 6.1.1 i 6.2.1. Izvještaja. Dom zdravlja nije izvršio ekonomsku klasifikaciju dugoročno razgraničenih prihoda u skladu sa članom 28. stav (8) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike, zbog čega su dugoročno razgraničeni prihodi potcijenjeni, a pasivna vremenska razgraničenja precijenjena za 505.123 KM.

Dugoročno razgraničeni prihodi su potcijenjeni za vrijednost primljene donacije u opremi od resornog Ministarstva i drugih pravnih lica (68.049 KM), koja nisu priznata u skladu sa paragrafom 17 MRS 20 - Računovodstvo državnih davanja i objelodanjivanja državnih pomoći.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- **izvrši ispravka grešaka dugoročnih i kratkoročnih obaveza iz poslovnih aktivnosti sa FZO RS, Poreskom upravom i dobavljačima iz ranijeg perioda prema ročnosti uz primjenu članova 28, 29. i 30. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike,**
- **preduzmu aktivnosti na racionalizaciji poslovanja i smanjenju obaveza, donese Dugoročni plan izmirenja obaveza i planira sredstva za izmirenje duga prema dospjeću.**

6.2.3. Vanbilansna evidencija

U Izvještaju o finansijskom položaju za 2017. godinu nije iskazana vanbilansna aktiva i vanbilansna pasiva. Dom zdravlja nije uspostavio evidenciju sredstava koja nisu vlasništvo ustanove, (iznajmljeni štampači, građevinski objekti i zemljište u Branjevu, Osmacima i Capardama i dr.), kao ni datih sredstava obezbjeđenja (mjenice date kao sredstvo obezbjeđenja poreskog duga po rješenju Poreske uprave o odgođenom plaćanju poreskih obaveza i mjenice za obezbjeđenje finansijskog lizinga), što nije u skladu sa članovima 62. i 63. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se uspostavi pomoćna evidencija hartija od vrijednosti i da se vanbilansna aktiva i vanbilansna pasiva evidentiraju u skladu sa članovima 62. i 63. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

6.3. Bilans novčanih tokova

U Izvještaju o tokovima gotovine iskazani su ukupni prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 6.491.270 KM i odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 6.367.499 KM, što je rezultiralo neto prilivom gotovine 123.771 KM. Bilans novčanih tokova je sastavljen primjenom direktne metode, paragraf 19 MRS 7 – Izvještaj o tokovima gotovine. Kao tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti iskazani su prilivi i odlivi gotovine

ostvareni putem multilateralne kompenzacije od (892.265 KM), kojim su zatvorena međusobna potraživanja i obaveze Doma zdravlja, FZO RS i Ministarstva finansija - Poreske uprave RS i više kompenzacija sa FZO RS (267.888 KM), kojim su zatvorene međusobna potraživanja i obaveze.

Bilans tokova gotovine ne prikazuje stvarne odlive gotovine po namjenama, jer su precijenjeni ostali odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti za 2.209.619 KM, a potcijenjeni odlivi za isplate bruto zarada, naknada zarada i ostalih ličnih primanja za 2.172.070 KM i odlivi iz aktivnosti finansiranja 37.549 KM, što nije u skladu sa članovima 11. i 17. Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike i zahtjevima MRS 7 - Izvještaj o tokovima gotovine, paragraf 17.

Tokovi gotovine u iznosu od 267.888 KM, iskazani po više kompenzacija sa FZO RS kojima su naplaćena potraživanja od FZO RS i izmirene obaveze po osnovu otplate duga po ugovoru o zajmu (119.830 KM), kamate na zajam (43.716 KM) i obaveza prema dobavljačima za strateški materijal (104.342 KM) nisu provedeni preko transakcionih računa što nije u skladu sa članovima 2. i 28. Zakona o unutrašnjem platnom prometu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 52/12), članom 6. stav (2) Zakona o jedinstvenom sistemu za multilateralne kompenzacije i cesije („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 20/14 i 12/16) i MRS 7 - Izvještaj o tokovima gotovine, paragrafi 18-20.

Stanje gotovine na početku revidiranog obračunskog perioda iznosilo je 104.444 KM, dok je na kraju perioda stanje gotovine iznosilo 228.215 KM.

U Napomenama uz finansijske izvještaje nisu izvršena dodatna objelodanjivanja iznosa datih u izvještaju o tokovima gotovine koji nastaju iz poslovnih, investicionih i aktivnosti finansiranja, što nije u skladu sa paragrafom 50d, MRS 7 – Izvještaj o tokovima gotovine.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se Bilans novčanih tokova sačinjava u skladu sa MRS 7 - Izvještaj o tokovima gotovine.

6.4. Vremenska neograničenost poslovanja

Dom zdravlja nije izvršio objelodanjivanja u vezi stalnosti poslovanja, što nije u skladu sa zahtjevima MRS 1 – Presentacija finansijskih izvještaja, paragrafi 25, 26 i 125.

Preporučuje se direktoru da izvrši procjenu stalnosti poslovanja i po tom osnovu objelodanjivanje informacija u godišnjim finansijskim izvještajima u skladu sa zahtjevima MRS 1 – Presentacija finansijskih izvještaja, paragraf i 25, 26 i 125.

6.5. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

Prema pismenoj informaciji od 28.9.2018. godine, protiv Doma zdravlja tokom 2017. godine se vodilo šest postupaka, ukupne vrijednosti od 369.281 KM, od čega su za tri tužbe donesene pravosnažne presude, a dvije su sa 31.12.2017. godine i dalje bile u toku. Tužba Zvornik stan a.d. Zvornik, radi naplate duga iz ranijih godina od 147.298 KM, povučena je u januaru, usled promjena nastalih po sporazumu sa dobavljačem krajem 2016. godine (izmirenja duga uz otpis kamata). Osnov tužbi su neplaćeni računi po osnovu: grijanja, vodovoda, usluga bolničkih specijalista, reagensa i naknade šteta.

Dom zdravlja nije evidentirao sudske troškove, troškove parničnog postupka i troškove pripadajuće kamate u najmanjem iznosu od 50.267 KM, što nije u skladu sa članovima 34. stav (9) i 43. stav (9) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike) po presudama koje je donio Okružni privredni sud u Bijeljini u 2017. godini, zbog čega su rashodi i obaveze perioda potcijenjeni.

Dom zdravlja nije objelodanio u Napomenama uz finansijski izvještaj potencijalne obaveze i potencijalnu imovinu po osnovu sudskih sporova i moguće finansijske efekte po osnovu zateznih kamata u skladu sa zahtjevima paragrafa 38, 86 i 89 MRS 37 - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina.

Preporučuje se direktoru da vrši procjenu ishoda sudskih sporova, procjenu mogućih finansijskih efekata, kao i objavljivanje potencijalnih obaveza i imovine u skladu sa zahtjevima paragrafa 38, 86 i 89 MRS 37 -Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina.

6.6. Napomene uz finansijske izvještaje

Uz godišnje finansijske izvještaje sačinjene su Napomene koje ne pružaju na potpun i sistematičan način informacije koje zahtjevaju MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja, Međunarodni računovodstveni standardi i Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja.

U Napomenama uz finansijske izvještaje nisu objelodanjene: informacije o osnovama za sastavljanje finansijskih izvještaja, izjava o usaglašenosti sa IFRS, pregled značajnih primjenjenih politika, dodatne informacije za razumijevanje sredstava, obaveza, kapitala, prihoda, rashoda i tokova gotovine. Napomene ne prikazuju na sistematičan način svaku stavku prikazanu u izvještaju o finansijskoj poziciji i ukupnom rezultatu, zasebno za bilans uspjeha, izvještaj o promjenama na kapitalu i izvještaj o tokovima gotovine, kao i ostala obelodanjivanja, uključujući potencijalne obaveze i imovinu, sudske sporove, stalnost poslovanja, naknadne događaje i sl. (paragrafi 112, 113 i 114 MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja), kao ni objavljivanja koje zahtjevaju drugi MRS i MSFI (tačke 3, 6.1.1, 6.1.2, 6.2.1.1, 6.2.1.3, 6.2.2.2, 6.2.2.3, 6.3, 6.4. i 6.5. Izvještaja).

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodane sve relevantne informacije u svrhu razumijevanja finansijskih izvještaja, a u skladu sa zahtjevima Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.

Revizijski tim

Branislavka Jovandić, s.r.

Danijela Duvnjak, s.r.